

Одбул ся дзiesiąты «Dialog dwóch kultur»

Десятий «Діалог двох культур» відбувся

Дзiesiąте Міжнародне Spotkania Literacko-Artystyczne «Dialog dwóch kultur – 2014» zaczęły się 4 września w Krzemieńcu. W tym roku impreza została poświęcona jubileuszom dwóch słynnych postaci w historii Polski i Ukrainy: 200-lecia urodzin Tarasa Szewczenki i 205-lecia urodzin Juliusza Słowackiego.

Uroczystości rozpoczęły się od złożenia kwiatów pod pomnikiem Tarasa Szewczenki i na grobie Salomei Słowackiej na Cmentarzu Tunickim. Tu tradycyjnie wygłosili swoje przemówienia znany poeta ukraiński Dmytro Pawlyczko i koordynator «Dialogu dwóch kultur» ze strony polskiej, przedstawiciel fundacji «Pomoc Polakom na Wschodzie» Mariusz Olbromski. Pawlyczko w swoim przemówieniu zwrócił się do Salomei jak do matki, która wychowała wielkiego syna swego narodu. Zwrócił się z bólem chwili obecnej, poszukując rady i wsparcia. Obecni odmówili modlitwy «Ojcze nasz» i «Zdrowaś Mario». Wszyscy modlili się o Ukrainę, o tych, którzy w tych dniach na wschodzie Ukrainy bronią prawa swojego Państwa do niepodległości i godności. Wzruszającym był list Juliusza Słowackiego do matki, odczytany przez polskiego poetę i kompozytora Bartłomieja Łuczaka.

W Kościele parafialnym p.w. Św. Stanisława odbyła się msza święta i złożenie kwiatów przed płaskorzeźbą Słowackiego.

Po drodze do Muzeum Juliusza Słowackiego uczestnicy i goście imprezy obejrzeli pokaz kwiatów i wystawę obrazów lokalnych zespołów artystycznych «Hładuszczyk» i «Palitra». Te wystawy już kilka lat z rządu organizatorzy nazywają «Świętem ulicy Juliusza Słowackiego».

X Międzynarodowe Spotkania Literacko-Artystyczne «Dialog dwóch kultur – 2014» zostały uroczysto otwarte na podwórku rodzinnej siedziby Słowackich. Gośćmi imprezy byli przedstawiciel Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP Krystyna Marczyk, Konsul Generalny RP w Łucku Beata Brzywczy, zastępca dyrektora Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku Grzegorz Nowik, wiceprezes Stowarzyszenia Pisarzy Polskich w Warszawie Iwona Smolka, klasyk literatury ukraińskiej Dmytro Pawlyczko, przedstawiciele Tarnopolskiej Państwowej Administracji Obwodowej i Rady Obwodowej, władz rejonowych i lokalnych, zespołów artystycznych kraju itp.

Na podwórku Muzeum zabrzmiały ciepłe słowa powitań. Krystyna Marczyk odczytała pozdrowienia Ministra Kultury Polski, Beata Brzywczy

Десятий міжнародний літературно-мистецький форум «Діалог двох культур – 2014» відкрили 4 вересня у Кременці. У цьому році захід було приурочено ювілеям двох великих постатей в історії Польщі та України: 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка та 205-річчю від дня народження Юліуша Словацького.

Розпочалися урочистості з покладання квітів до пам'ятника Тарасу Шевченку та до могили Саломеї Словацької на Туницькому цвинтарі. Тут традиційно виступили з промовами відомий український поет Дмитро Павличко та координатор «Діалогу двох культур» від польської сторони, уповноважений фундації «Допомога полякам на Сході» Маріуш Ольбромський. Павличко у своєму виступі звернувся до Саломеї, як до матері, що виховала великого сина свого народу. Звернувся з болем сьогодення, шукаючи поради та підтримки. Присутні прочитали молитви «Отче наш» та «Діво Маріє». Усі молилися за Україну, за тих, хто в ці дні на Сході обороняє право своєї Держави на незалежність і гідність. Зворушив усіх лист Юліуша Словацького до матері, який прочитав польський поет і композитор Бартоломеї Лучак.

У парафіяльному костелі св. Станіслава відбулось урочисте богослужіння та покладання квітів до барельєфу Словацького.

Дорогою до Музею Юліуша Словацького, учасники та гості заходу оглянули виставки квіткових композицій та картин художників місцевих мистецьких гуртів «Гладушик» та «Палітра». Ці виставки вже котрий рік поспіль організатори називають «Святом вулиці Юліуша Словацького».

X Міжнародний літературно-мистецький форум «Діалог двох культур – 2014» урочисто відкрили на подвір'ї родинної садиби Словацьких. На захід завітали представник Міністерства культури і національної спадщини Республіки Польща Кристина Марчик, Генеральний консул Республіки Польща в Луцьку Беата Бживчи, заступник директора з наукової роботи Музею Юзефа Пілсудського в Сулейовку Гжегож Новік, заступник голови правління Спільки польських письменників у Варшаві Івона Смоляк, класик української літератури Дмитро Павличко, представники Тернопільської обласної адміністрації та обласної ради, районної та місцевої влади, мистецьких спілок краю тощо.

На подвір'ї музею прозвучали теплі слова вітань. Кристина Марчик зачитала вітання міністра культури Польщі, Беата Бживчи – привітала всіх

Туск на чолі ЄС – визнання польської позиції

Tusk na czele UE – uznanie dla polskiej pozycji

сторінка 2

Фестиваль «Барви прикордоння» відбувся

Odbył się festiwal «Barwy Pogranicza»

сторінка 3

Путівник по Луцьку переклали польською мовою

Przewodnik po Łucku przetłumaczono na język polski

сторінка 4

Побачити Польщу без таємниць

Zobaczyc Polskę bez tajemnic

сторінка 9

Gaude Polonia. Конкурс на отримання стипендії

Gaude Polonia. Konkurs na stypendium

сторінка 11

Scholarship Program
MINISTER OF CULTURE OF THE REPUBLIC OF POLAND

– Polskie dziedzictwo, jego doświadczenie, mogą stać się bardzo istotnym źródłem energii, której UE potrzebuje i będzie potrzebowała w przyszłości bardziej niż kiedykolwiek wcześniej – premier Donald Tusk mówił po wyborze na nowego przewodniczącego Rady Europejskiej. Stanowisko obejmie 1 grudnia.

– Przychodzę do Brukseli z kraju, który głęboko wierzy w sens zjednoczonej Europy. 80 proc. moich rodaków głęboko wierzy w sens Unii Europejskiej i nie szuka alternatywy – podkreślił. – Codziennie musimy sobie odpowiadać na pytanie – wobec konfrontacji na Ukrainie, ale także wobec sytuacji w Syrii, Libii – kim my jesteśmy, jak my wspólnie możemy odpowiedzieć na to wyzwanie? – mówił premier.

Nowy szef Rady Europejskiej jest premierem kraju, który najlepiej w całej Unii Europejskiej poradził sobie z globalnym kryzysem. Polska była jedynym krajem Wspólnoty, który w latach 2008–11 nie wpadł w recesję. Powszechnie jest wskazywana jako przykład sukcesu gospodarczego.

– Pomożemy Ukrainie, pomożemy naszym sąsiadom na południu, wyłącznie wtedy, kiedy będziemy umieli zbudować wspólny, jednoznaczny punkt widzenia. Musimy być jednocześnie odważni i odpowiedzialni. Wyobraźnia i zdrowy rozsądek muszą być razem – szczególnie wobec wyzwań, które są tak dramatyczne w sąsiedztwie UE – podkreślił premier Tusk.

Nominacja Donalda Tuska jest odzwierciedleniem pozycji Polski w Europie. Europejscy liderzy polityczni poparli jednogłośnie kandydaturę Tuska, bo chęcią nowego, energicznego przywództwa w Radzie Europejskiej.

– Moje doświadczenie jako premiera polskiego

rządu pokazuje, że połączenie dwóch wyzwań – fiskalnej dyscypliny i wzrostu – jest możliwe. W ostatnich siedmiu latach, kiedy jestem premierem polskiego rządu, uzyskaliśmy skumulowany wzrost blisko 20 proc. i utrzymaliśmy równocześnie dyscyplinę finansową – zaznaczył premier Tusk. Dodał, że Unia będzie skutecznie szukała drogi, aby te dwa cele wspierały się nawzajem. – Oferuję dobrą wolę, odrobinę wyobraźni, ciekawego wschodnioeuropejskiego doświadczenia i przede wszystkim wielką wiarę w to, że Europa ma sens i będzie miała sens – podkreślił.

– Nowy zespół jest gotowy – powiedział Herman Van Rompuy o nowym szefie Rady Europejskiej i szefowej unijnej dyplomacji. Dodał, że oboje cieszą się pełnym poparciem Rady Europejskiej. – Donald Tusk jest mężem stanu dla Europy – zaznaczył. Podkreślił, że przed jego następcą stoja wielkie wyzwania.

– Polska szarża odniosła dzisiaj gigantyczny sukces – tak prezydent Bronisław Komorowski skomentował wybór Donalda Tuska na szefa Rady Europejskiej. – To oznacza nie tylko ogromne uznanie dla polskiej pozycji, ale też zwiększenie polskich możliwości – podkreślił polski przywódca.

Na posiedzeniu Rady Europejskiej w Brukseli wybrano także nową szefową unijnej dyplomacji – będzie nią Federica Mogherini, dotychczasowa minister spraw zagranicznych Włoch.

Biuro Rzecznika Prasowego
Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP
www.ms.gov.pl

Donald Tusk nowym Przewodniczącym Rady Europejskiej

Дональд Туск – новий президент Європейської Ради

– Польська спадщина та її досвід можуть стати дуже важливим джерелом енергії, якої потребує ЄС і якої потребуватиме в майбутньому як ніколи раніше, – сказав прем'єр-міністр РП Дональд Туск після того, як його обрали новим президентом Європейської Ради. Посаду обійме 1 грудня.

– Я прийду до Брюсселя з країни, яка глибоко вірить у сенс об'єднаної Європи. 80 відсотків моїх співвітчизників глибоко вірить у сенс Європейського Союзу і не шукає альтернативи, – підкреслив він. – Кожного дня, беручи до уваги не тільки конфлікт в Україні, але й ситуацію в Сирії та Лівії, ми повинні відповідати на питання: «Хто ми, як ми можемо разом відповісти на цей виклик?» – сказав прем'єр-міністр.

Новий президент Європейської Ради є прем'єр-міністром країни, яка найкраще в Європейському Союзі порадила собі із глобальною кризою. Польща єдина у Спільноті у 2008–2011 рр. не зазнала рецесії. Усі часто згадують її як приклад економічного успіху.

– Ми допоможемо Україні, допоможемо нашим сусідам на півдні тільки тоді, коли зможемо побудувати спільну та однозначну точку зору. Ми повинні бути мужніми й відповідальними водночас. Уява і здоровий глузд повинні бути разом, особливо з огляду на такі драматичні виклики, які ми маємо по сусідству з ЄС, – підкреслив прем'єр-міністр.

Вибір Дональда Tuska відображає позицію Польщі в Європі. Європейські політичні лідери одногłośnie схвалили кандидатуру Tuska, тому що вони хочуть нового й енергійного керівництва в Європейській Раді.

– Мій досвід на посаді прем'єр-міністра польського уряду показує, що поєднання двох завдань, фінансової дисципліни і зростання,

можливе. Протягом останніх семи років, відколи я став прем'єр-міністром польського уряду, ми отримали майже 20 відсотків загального зростання й одночасно втримали фінансову дисципліну, – відзначив прем'єр-міністр. Він додав, що ЄС буде ефективно шукати шлях, щоб ці дві мети підтримували одна одну. – Я пропоную добру волю, трохи уяви, цікавий досвід Східної Європи і, перш за все, велику віру в те, що Європа має сенс і буде мати сенс, – підкреслив він.

– Нова команда готова, – сказав Герман ван Ромпей про нове керівництво Європейської Ради та дипломатії ЄС. Додав також, що обоє мали повну підтримку Європейської Ради. – Дональд Туск є європейським державним діячем, – відзначив він та підкреслив, що перед його наступником стоять складні виклики.

– Польща мала сьогодні гігантський успіх, – так президент Броніслав Коморовський прокоментував вибір Дональда Tuska президентом Європейської Ради. – Це означає не тільки величезне визнання польської позиції, але і збільшення польських можливостей, – підкреслив президент.

На засіданні Європейської Ради у Брюсселі обрано також нового керівника дипломатії ЄС. Ним стане міністр закордонних справ Італії Федеріка Могеріні.

Прес-служба
Міністерства закордонних справ
www.ms.gov.pl

Vivat Tarnopol!

28 sierpnia odbyło się uroczyste wręczenie honorowej flagi Rady Europy przyznanej Tarnopolowi 10 kwietnia 2014 r. przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy.

W imieniu Rady Europy flagę na ręce mera miasta, Serhija Nadala, przekazał gość ze Strasburga, Viktor Ruffy. Uroczyste wręczenie flagi odbyło się w obecności mieszkańców miasta, dyplomatów z Polski, Czech, Słowacji, Francji i Belgii, przedstawicieli miast partnerskich z Polski (Tarnów), Czech i Gruzji oraz zaproszonych gości.

Miasto Tarnopol już po raz drugi zostało wyróżnione nagrodą przyznaną przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy dla miast aktywnie wcielających w życie wartości europejskie. W 2013 r. Zgromadzenie Parlamentarne wyróżniło aż 7 miast z Ukrainy, w tym Tarnopol, dostrzegając dokonania władz lokalnych w procesie modernizacji i rozwoju, rozwijania współpracy międzynarodowej i urzeczywistniania wartości europejskich w zarządzaniu metropoliami oraz działalność lokalnych społeczności, a głównie pozarządowych organizacji działających na rzecz rozwoju swych 'małych ojczyzn'.

– «To honorowe i zaszczytne europejskie trofeum jest wyrazem uznania dla wódogary Tarnopola, którym nie brakuje zapału, dobrych pomysłów i konsekwencji w ich realizacji by

zmieniać miasto czyniąc je jeszcze piękniejszym, co przełożyło się na obraz miasta, jaki mamy dziś przed oczami. Niebagatelną rolę w budowaniu klimatu tego miasta odgrywają także jego mieszkańcy. To dzięki wam właśnie odwiedzający Tarnopol turyści czują się tutaj komfortowo i z przyjemnością wracają na Tarnopolszczyznę» – tymi słowami do władz miasta, obwodu oraz mieszkańców zwróciła się konsul generalna RP w Łucku Beata Brzywczy.

Konsul Generalna złożyła na ręce mera Pana mera serdeczne gratulacje dla miasta z powodu tego wyróżnienia: «To Państwa wspólna praca i wspólne dzieło. Stawia ono Tarnopol wśród elity europejskich metropolii».

Włodarzom miasta, rejonu i obwodu gratulujemy udanych inwestycji w rozwój gospodarczy i społeczny miasta i regionu, życząc jednocześnie korzystnych warunków do ich dalszego rozwoju w przyszłości. Wszystkim mieszkańcom miasta życzymy, by było ono dla was prawdziwym domem, miejscem, w którym mieszka się z przyjemnością i do którego wraca się z tęsknotą.

KG

Віват, Тернопіль!

28 серпня відбулася урочиста церемонія вручення Тернополю прапора Ради Європи, яким 10 квітня 2014 р. місто нагородила Парламентська Асамблея Ради Європи.

Прапор меру міста Сергію Надалу від імені Ради Європи вручив гість зі Страсбурга Віктор Руффі. Офіційне вручення відбулось у присутності жителів міста, дипломатів із Польщі, Чехії, Словаччини, Франції та Бельгії, представників міст-побратимів з Польщі (Тарнов), Чехії та Грузії, запрошених гостей.

Парламентська Асамблея Ради Європи вже вдруге надала Тернополю нагороду, яку отримують міста, що активно втілюють в життя європейські цінності. У 2013 р. вона нагородила аж сім міст України, серед них Тернопіль, визнаючи досягнення органів місцевої влади в процесі модернізації і розвитку міжнародної співпраці та втілення європейських цінностей в управліннях метрополіями та діяльність місцевих громад, головним чином неурядових організацій, які діють у сфері розвитку своїх «малих батьківщин».

– Цей почесний і високий європейський трофей є визнанням для очільників Тернополя, яким не бракує запалу, добрих ідей та їх успішної реалізації для того, щоб змінювати місто, робити його ще гарнішим, а це в свою

чергу вплинуло на образ міста, яке ми бачимо перед собою. Важливу роль у створенні клімату міста відіграють також його мешканці. Це саме завдяки Вам туристи у Тернополі почувають себе комфортно та охоче повертаються на Тернопільщину, – цими словами до влади міста, області та мешканців звернулася Генеральний консул РП у Луцьку Беата Бжівчи.

Генеральний консул привітала міського голову та місто з нагоди отримання такої нагороди: «Це Ваша спільна праця і спільне творіння. Воно ставить Тернопіль серед еліти європейських метрополій».

Очільників міста, району та області вітаємо з успішними інвестиціями в економічний та соціальний розвиток міста і регіону, одночасно бажаючи сприятливих умов для їх подальшого розвитку в майбутньому. Усім мешканцям міста бажаємо, щоб воно стало для Вас справжньою домівкою, місцем, у якому приємно жити і до якого хочеться повертатися.

ГК

«HaRmYdEr» reprezentował Ukrainę w Polsce

W dniach 26 – 30 sierpnia w Rzeszowie odbył się festiwal «Barwy Pogranicza», dzięki któremu udało się połączyć współczesną ukraińską i polską kulturę w jednym miejscu i w jednym czasie.

Festiwal «Barwy Pogranicza» to wspólna inicjatywa Rzeszowa, Iwano-Frankowska i Łucka. Te miasta partnerskie realizują projekt pt. «Wspólna sieć współpracy w sferze kultury i opieki społecznej na rzecz rozwoju miast polsko-ukraińskiego pogranicza», który jest współfinansowany przez Unię Europejską. Organizatorem festiwalu «Barwy Pogranicza» został Urząd Miasta Rzeszowa.

Program imprezy zawierał koncerty, happening malarski oraz spektakl teatralny. Bogactwo nowoczesnej kultury ukraińskiej miały zaszczyt reprezentować różnorodne zespoły artystyczne. Przez kilka dni festiwalu na polskiej scenie występowali Jurij Andruchowycz z jego muzycznym projektem «Karbido», zespoły z Łucka «RiPlay» i «FIOLET», iwano-frankowski «Cwit Kulbaby» i «KoraLLi». Ponadto, Ukrainę teatralną w Polsce reprezentował zespół teatralny «HaRmYdEr».

W pierwszych dwóch dniach «Barw Pogranicza» można było obejrzeć m.in. klasykę ukraińskiej kinematografii. Publiczności zaproponowano «Cienie zapomnianych przodków» i «Ten, który przeszedł przez ogień».

W następnym dniu, 28 sierpnia, w Rzeszowie występował teatr z Łucka z przedstawieniem «Tajemnica miłości». Ten spektakl aktorzy niejednokrotnie wystawiali w Łucku i za granicą. Składa się on z trzech historii, a każda z nich opisuje obecność i potrzebę miłości w życiu każdego z nas.

Następnego dnia aktorzy mieli okazję zwiedzić miasto. Rzeszów to znany kulturalny i przemysłowy ośrodek pogranicza. Najbardziej zachwyliła wycieczka do podziemi, gdzie jest położona trasa turystyczna «Rzeszowskie piwnice» o długości 369 metrów. Jeszcze w ubiegłym wieku udało się oczyścić i częściowo odnowić 15 korytarzy i 25 sal podziemnych, które znajdują się pod Rynkiem i przyległymi uliczkami. Historia i nowoczesność Rzeszowa sprawia, że miasto wywołuje niezapomniane wrażenie.

W międzyczasie, kiedy aktorzy zwiedzali miasto, «Barwy Pogranicza» kontynuowały swoją misję. Mieszkańcy Rzeszowa mieli okazję do wspólnego malowania z artystami z Polski i Ukrainy. Każdy mógł obserwować, jak powstają dzieła artystyczne różnych stylów. Pod wieczór publiczność mogła posłuchać

ukraińskiego rocka, muzyki pop i etnofunk.

Szczególnie ucieszył widzów koncert finałowy. Klimat tego wieczoru tworzyły m.in. quartet «DagaDana», który łączy różne style muzyczne – jazz, folk i elektronikę, oraz zespół «Karbido» z Jurijem Andruchowyczem, prezentujący nowy projekt muzyczny «Atlas Estremo». Projekt ten powstał na podstawie «Leksykonu Miast Intymnych» i jest odpowiedzią na obecną sytuację polityczną na Ukrainie. Oba projekty są realizowane w ramach współpracy polsko-ukraińskiej, a takie współdziałanie budzi wielkie zainteresowanie publiczności.

Tetiana BONDARUK
Zdjęcie udostępnione przez teatr «HaRmYdEr»

P.S.: Aktorzy teatru «HaRmYdEr» wyrażają wdzięczność Organizatorom za zaproszenie do udziału w festiwalu, gościnność i miłe przyjęcie.

«ГармИдЕр» представив Україну в Польщі

Протягом 26 - 30 серпня в Жешуві тривав фестиваль «Барви прикордоння», завдяки котрому вдалося об'єднати українську та польську сучасну культуру в одному місці та в один час.

із дводенного вечірнього перегляду класики української кінематографії. Присутнім були запропоновані «Тіні забутих предків» і «Той, хто пройшов крізь вогонь».

Наступного дня, 28 серпня, в Жешуві виступили луцькі театральні і пластично-речитативним дійством «Містерія Любові». Цю п'єсу актори неодноразово показували в Луцьку і за кордоном. Вистава складається із трьох частин, кожна з них описує присутність і необхідність любові в житті кожного з нас.

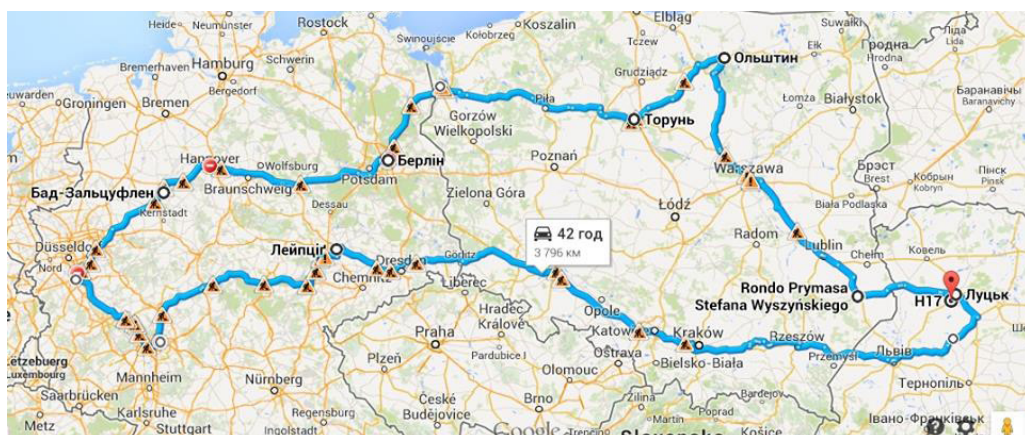
Наступного дня театральні мали можливість оглянути місто. Жешув – відомий прикордонний культурний та промисловий центр. Найбільш пам'ятною стала прогулянка під землею, де розташована туристична траса «Жешувські пивниці» завдовжки 369 метрів. Ще в минулому столітті вдалося розчистити та частково відновити 15 коридорів та 25 підземних кімнат, що знаходяться під площею Ринку і прилеглими вулицями. Разом із тим, Жешув досить модерне місто, яке залишило гарне враження і бажання повернутися.

А поки актори досліджували місто-господаря фестивалю, «Барви прикордоння» продовжували свою місію. Мешканці Жешува мали можливість малювати спільно з митцями Польщі та України. Кожен міг побачити, як з'являються мистецькі твори різних стилів. Ближче до вечора увагу присутніх привертало звучання українського року, попу та етно-фанку.

Фінальний концерт особливо потішив відвідувачів. Настрій того вечора створювали квартет «DagaDana», який поєднує різні музичні стилі, змішуючи джаз, фольк та електроніку, а також «Karbido» з Юрієм Андруховичем. Вони продемонстрували новий музичний проект «Atlas Estremo», який виник на підставі «Лексикону інтимних міст» і є відповіддю на нинішню політичну ситуацію в Україні. Обидва проекти реалізуються в рамках польсько-української співпраці, що тільки підвищило зацікавленість присутніх.

Тетяна БОНДАРУК,
фото надане театром «Гармидер»

P.S.: Актори театру-студії «ГармИдЕр» висловлюють вдячність організаторам фестивалю за запрошення до участі у заході та за гостинність і теплий прийом.

8 września w siedzibie fundacji Otwarty Dialog odbyło się spotkanie z uczestnikami wołyńskiego rajdu. Hasło wydarzenia brzmiało: «Chroń życie – uratuj świat».

Представители Самообороны Майдану oraz Ajdaru wraz z dziennikarką Bianką Zalewską, pracowniczką ukraińskiej telewizji internetowej Espresso TV i Telewizji Republika, pojawili się w Polsce, by prosić o pomoc dla walczących żołnierzy. Wolontariusze z Łucka zarysowali krótko sytuację polityczną na wschodzie kraju i opowiedzieli o już zrealizowanym wsparciu. «Prosimy o pomoc, bo rządy europejskich krajów nie robią nic konkretnego. Chcemy, by w końcu usłyszano głos Ukrainy. Wołyń jest daleko od pola wojny, ale odczuwamy ją, gdyż codziennie odbywają się pogrzeby naszych bliskich» – wytłumaczył jeden z gości, dodając «Wczoraj Gruzja, dziś Ukraina, jutro może to być inne, nawet europejskie państwo».

Wydarzenie miało miejsce w «Ukraińskim Świecie» – siedzibie fundacji Otwarty Dialog. Znajduje się tam Muzeum Mайдану, zawierające autentyczne rekwizyty z Kijowa. W trakcie spotkania została przeprowadzona zbiórka środków na rzecz

walczących, rozdawano również ulotki na temat sytuacji w kraju. Wolontariusze zaznaczyli również, jak inaczej można wesprzeć Ukrainę i wymienili najbardziej niezbędne produkty.

W spotkaniu uczestniczyło wielu przedstawicieli polskich mediów oraz Ukraińców mieszkających w Warszawie. Nie obyło się bez łez wzruszenia oraz antyrosyjskich manifestacji. Uczczono również minutą ciszy ofiary walk.

Rajd «Pomóż Ukrainie – obroń Europę» został zorganizowany przez aktywistów z Samoobороны Wołynia, któremu wsparcia udzieliłi: Rada Miasta Łuck. Wołyńska Rada Obwodowa, Konsulat Generalny RP w Łucku oraz spółka «Brückenschlag Ukraine». Przez pięć dni, od 8 do 13 września wolontariusze odwiedzili kilka polskich i niemieckich miast: Zamość, Lublin, Warszawę, Olsztyn, Toruń, Szczecin, Berlin, Bad Salzungen, Bielefeld, Lipsk, Wrocław, Kraków oraz Rzeszów.

Agnieszka BĄDER

Uczestnicy rajdu «Pomóż Ukrainie – obroń Europę» w Warszawie

Учасники автопробігу «Допоможи Україні – захисти Європу» відвідали Варшаву

8 вересня у фундації «Відкритий діалог» відбулася зустріч з учасниками волинського автопробігу. Вона пройшла під гаслом «Захищай життя – врятуй світ».

Представники Самообороны Майдану та «Ай-дару» разом із журналісткою Б'янкою Залевською, працівницею українського Інтернет-телеканалу Espresso.TV і Телебачення «Republika», з'явилися в Польщі, щоб просити про допомогу для солдатів. Волонтери з Луцька коротко описали політичну ситуацію на сході країни та розповіли про підтримку, яка вже була здійснена. «Просимо про допомогу, бо уряди європейських країн не роблять нічого конкретного. Ми хочемо, щоб нарешті почули голос України. Волинь знаходиться далеко від місць, де йде війна, але ми відчуваємо її, тому що щодня відбуваються похорони наших близьких, – пояснив один із гостей. – Учора Грузія, сьогодні Україна, завтра це може бути інша, зокрема, і європейська держава».

Подія відбулася в «Українському світі», де має свій офіс фундація «Відкритий діалог». Там знаходиться також Музей Майдану з автентичними експонатами з Києва. У ході зустрічі проводили

збір коштів для військових та роздавали листівки з інформацією про ситуацію в Україні. Волонтери підказали також, як ще можна підтримати Україну, і назвали найбільш необхідні продукти.

У зустрічі взяли участь представники польських мас-медіа та українці, що мешкають у Варшаві. Не обійшлося без сліз зворушення та антиросійських маніфестацій. Хвилиною мовчання вшанували тих, хто загинув у ході воєнних дій.

Автопробіг «Допоможи Україні – захисти Європу» організували активісти із Самообороны Волині. Його підтримали Луцька міська рада, Волинська обласна рада, Генеральне консульство РП у Луцьку та організація «Brückenschlag Ukraine». Протягом п'яти днів, від 8 до 13 вересня, волонтери планують відвідати такі польські та німецькі міста: Замость, Люблін, Варшава, Ольштин, Торунь, Щецин, Берлін, Бад-Зальцфелен, Білефельд, Лейпціг, Вроцлав, Краків та Жешув.

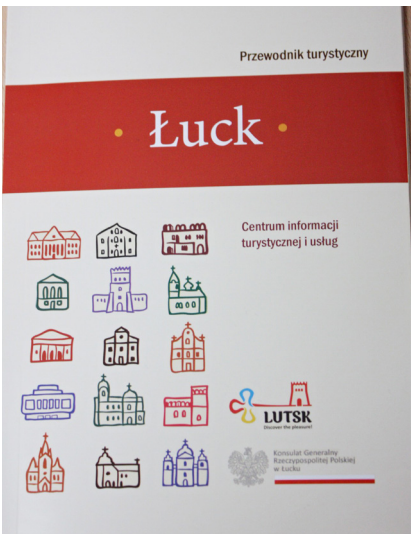
Агнешка БОНДЕР

Łuck otwarty dla turystów z Polski

Луцьк відкритий для туристів із Польщі

Łuck poszerza ofertę usług turystycznych. Zaledwie po dwóch latach działania Centrum Informacji Turystycznej i Usług, oraz rok po wydaniu przewodnika po mieście, publikacja została przetłumaczona na język polski.

Луцьк розширює пропозицію туристичних послуг. Через два роки діяльності Центру туристичної інформації та послуг, а також через рік після видання путівника містом, його переклали польською мовою.

Stanowi to duży ukłon w stronę Polaków, którzy chętniej będą odwiedzali Wołyń. Wycieczki na Ukrainę są nadal popularne w Polsce, jednak brak infrastruktury drogowej, bazy hotelowej i rekreacyjnej, a przede wszystkim, brak informacji i promocji danego miejsca, skutecznie odstrasza zagraniczne wycieczki.

Jeszcze kilka lat temu miasto nad Styrem nie zachęcało Polaków do odwiedzin, gdyż niewielu wiedziało o jego atrakcjach, a nawet istnieniu. Brakowało oferty skierowanej do zachodnich turystów, co przejawiało się, chociażby, w niedoborze map, przewodników oraz oznaczeń i opisów zabytków. Przez ostatnie dwa lata sytuacja diametralnie się zmieniła – Łuck pojawił się na turystycznej mapie Ukrainy. Oprócz wydania wspomnianych przewodników po mieście, postawiono tablice z opisami ważnych zabytków w językach ukraińskim i angielskim. Postęp widać gołym okiem, co odczułam na własnej skórze, zwiedzając miasto rok temu oraz w tym miesiącu.

Przewodnik w języku polskim został wydany dzięki wsparciu Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku. Publikacja zachęca do korzystania z niej, jest kolorowa, estetyczna, konkretna i prosta w użyciu. Zawiera wiele praktycznych wskazówek oraz ciekawostek, których nie przeczytamy na żadnym portalu internetowym. Przewodnik w obecnej formie powinien w zupełności wystarczyć polskiemu turystce, jednak są aspekty, które warto dodać w kolejnych wydaniach. Na publikację spojrzęłam okiem podróżującej Polki, wymazując na moment z głowy całą swoją wiedzę na temat Ukrainy i Łucka.

Co bym zmieniła lub dodała? Na pewno warto zadbać o język, gdyż jest to wizytówka Centrum Informacji Turystycznej i Usług. W przewodniku znajduje się kilka błędów ortograficznych, stylistycznych, frazeologicznych czy fleksyjnych. Nie przeszkadzają one w rozumieniu tekstu, ale wywołują szeroki uśmiech na twarzy. Dobrze, gdyby jakiś rodowity Polak dokonał stosownych poprawek.

Poza tym dobrze byłoby wspomnieć o specyficznych zwyczajach panujących na Ukrainie. Polacy nie zawsze wiedzą, na przykład, że nie w każdym mieście są uwidocznione rozkłady jazdy marszrutek lub jakie są tradycyjne ukraińskie dania. Pewne aspekty warto zaznaczyć na początku. Podobnie z informacjami o Ukrainie, Wołyniu i Łucku – wielu turystów nie posiada wiedzy na temat tych regionów, zatem warto je opisać – w bardzo

podstawowym zakresie. Pomoże to zrozumieć kontekst historyczny miasta i jego zabytków.

W publikacji przydałby się również alfabet oraz mini-słowniczek polsko-ukraiński z transkrypcją. Polacy często obawiają się, że nie zostaną zrozumiani, a nie lubią epatować swoją niewiedzą. Warto również dodać adresy oraz numery telefonów organizacji polonijnych

działających na Wołyniu – wielu z przyjezdnych chciałoby spotkać się ze swoimi rodakami czy poszukać rodzinnych korzeni za ich pośrednictwem.

Polacy często uprawiają turystykę historyczną, czyli jeżdżą w miejsca ważne dla nich samych lub historii państwa. Tłumy turystów odwiedzają Lwów, gdyż bez problemu odnajdują tam miejsca nawiązujące do dziejów Polski. W Łucku jest to nieco utrudnione, gdyż na własną rękę należy szukać podobnych obiektów. Umieszczenie takich informacji w przewodniku i stworzenie swoistego «szlaku polskiego» na pewno spotkałoby się z dużym zainteresowaniem podróżnych. I nie chodzi o bicie pokłonów przed polskimi «panami», lecz poszerzenie oferty turystycznej w celach zarobkowych. Tych kilka zmian plus dobra promocja Łucka w Polsce na pewno przyciągnie zagraniczne wycieczki i podreperuje miejski budżet. Warto spróbować, wszak to tak blisko!

Agnieszka BADER

Ce pomітний крок назустріч полякам, котрі охочіше відвідуватимуть Волинь. Мандрівки Україною й надалі популярні в Польщі, проте відсутність дорожньої інфраструктури, готельної та відпочинкової баз, і, передусім, відсутність інформації та популяризації туристичних місць успішно відлякують закордонних гостей.

жож цікавинок, яких не прочитаємо на жодному Інтернет-порталі. Путівника у такій формі має повністю вистачити для польського туриста, проте є аспекти, які варто врахувати, готуючи до друку його друге видання. На цю брошуру я поглянула оком польки, що подорожує, стираючи на момент у голові всі свої знання про Україну та Луцьк.

Що б я змінила або додала? Точно варто подбати про мову, оскільки це візитівка Центру туристичної інформації та послуг. У путівнику міститься кілька орфографічних, стилістичних, фразеологічних і флексійних помилок. Вони не заважають в розумінні тексту, проте викликають щирі усмішки на обличчі. Добре було б, щоб якийсь поляк вичитав та поправив текст.

Окрім цього, добре було би згадати про специфічні звичаї, що панують в Україні. Наприклад, поляки не завжди знають, що не в кожному місті на зупинках висять розклади руху маршруток, або якими є традиційні українські страви. Певні аспекти варто зазначити на початку, зокрема, інформацію про Україну, Волинь і Луцьк, адже багато туристів нічого не знають про ці регіони, тож потрібно описати їх, даючи хоча б найважливішу інформацію. Це допоможе зрозуміти історичний контекст міста та його пам'яток.

У виданні також стала б у пригоді абетка, та польсько-український міні-словничок із транскрипцією. Поляки часто побоюються, що їх не зрозуміють, і не хочуть демонструвати своє незнання. Також варто додати номери телефонів полонійних організацій, які діють на Волині. Багато приїжджих хотіли би зустрітися зі своїми земляками або з їхньою допомогою відшукати родинні корені.

Поляки часто займаються історичним туризмом, тобто їздять у місця, важливі для них чи історії країни. Натовпи туристів відвідують Львів, оскільки без проблем знаходять там закутки, що пов'язані з історією Польщі. У Луцьку це дещо складніше зробити, оскільки самому потрібно відшукати подібні об'єкти. Розміщення такої інформації в путівнику і створення самобутнього «польського шляху» точно викликало би велике зацікавлення мандрівників. І йдеться не про схиляння голови перед польськими «панамі», а про розширення туристичної пропозиції з комерційною метою. Кілька цих змін плюс добра популяризація Луцька в Польщі точно притягне закордонні туристичні групи і поповнить міський бюджет. Варто спробувати, адже це так близько!

Агнешка БОНДЕР

Nie grały im surmy, nie huczał im róg

24 sierpnia 2014 roku nastąpiło otwarcie odnowionego cmentarza wojskowego «na górze» w Kowlu.

Na cmentarzu odrestaurowanym dzięki ciężkiej pracy harcerzy z Polski (Chorągiew Łódzka ZHP im. Aleksandra Kamińskiego) i Ukrainy pochowanych jest 300 legionistów polskich, poległych i zmarłych w Kowlu i okolicach podczas I wojny światowej.

W uroczystościach wziął udział sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa pan Andrzej Kunert oraz wojewoda łódzki pani Jolanta Chełmińska. Pan Andrzej Kunert złożył wyrazy wdzięczności i dużego uznania harcerzom Chorągwi Łódzkiej ZHP za ich opiekę nad polskimi cmentarzami i pojedynczymi grobami na Ukrainie.

W swoim przemówieniu pan minister skupił się na udziale legionistów i żołnierzy odrodzonego Wojska Polskiego w odzyskaniu, a następnie ugruntowaniu przez Rzeczpospolitą niepodległości. Z rąk sekretarza Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Medale Srebrne Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej odebrały druhny Martyna Jóźwik i Joanna Walczewska oraz druhowie Przemysław Feręć i Arkadiusz Woźniewicz.

KG

Не грали їм труби, не гримів їм ріг

24 серпня 2014 відбулося відкриття оновленого військового кладовища «на гірці» у Ковелі.

На кладовищі, відновленому завдяки тяжкій роботі харцерів з Польщі (Лодзького загону Спілки польського харцерства ім. Александра Камінського) та України, поховано 300 польських легіонерів, які загинули або померли в Ковелі та навколишніх місцевостях під час Першої світової війни.

У церемонії взяли участь секретар Ради охорони пам'яті боротьби і мучеництва Анджеї Кунерт і Лодзький воєвода Йоланта Хелмінська.

Анджеї Кунерт висловив слова подяки і високої оцінки харцерам Лодзького загону Спілки польського харцерства за те, що доглядають за польськими кладовищами та окремими могилами в Україні.

У своєму виступі міністр зосередився на участі легіонерів і солдатів відродженого Війська Польського у відновленні, а потім зміцненні незалежності Польщі. Секретар Ради охорони пам'яті боротьби і мучеництва нагородив срібними медалями «Опiкун місць національної пам'яті» харцерів Мартину Южвік, Йоанну Вальчевську, Пшемислава Ференца та Аркадіуша Восьневича.

ГК

Łuck przyszłych dni Луцьк майбутнього

фото Максима Поліщука взятє з групи «Типовий Луцьк»

Замкни́ймо на хви́лику о́чи і пу́сцьмо водзе фанта́зji. Запо́мни́ймо о́ tym, co złe і на́рава́jмь się marzéniami. Łuck, miasto z ogromnym potencjałem, za pięć, dziesięć czy piętnaście lat może całkowicie zmienić swój wygląd.

Nie zastanawiajmy się, z jakiego powodu miasto przejdzie metamorfozę. Możemy domniemywać, że jest to spowodowane nagłym wzrostem środków niewiadomego pochodzenia – dużych nakładów finansowych. Teraz pozostaje nam zmienić Łuck w nowoczesne miasto, zostawiając uroczę zakątki, cenne zabytki oraz wspaniałych, serdecznych mieszkańców. Zatem, do dzieła!

Zacznijmy od renowacji budynków i ulic. W mgnieniu oka znikają wszystkie dziury i nierówności na drogach, a polne ścieżki w centrum miasta pokrywa asfalt. Uroczy bruk na placach i parkowych skwerach zastępuje nieco bardziej praktyczna, lecz równie uroczą kostka brukowa. Jedynie nietknięte pozostają parkowe dukty, które są wspaniałymi miejscami rekreacji dla turystów, wędrowców i biegaczy. Ponadto nad rzeką, wśród malowniczych krajobrazów, pojawiają się ścieżki rowerowe i chodniki. Łuckie zabytkowe budowle i kamienice nabiorą nowego kształtu dzięki restauracji. Ozdobią je nowe ornamenty, tynk oraz kolor farby.

Transport również nie uniknie selekcji. Swoją żywot zakończą przestarzałe trolejbusy-trupy, skutecznie zniechęcające do przemieszczania się po mieście. W zamian pojawią się nowoczesne środki transportu, bezpieczne i estetyczne wizytówki miasta. Marszrutki będą jeździły bez zmian – często i solidnie, choć zostanie wprowadzonych kilka nowych modeli oraz połączeń. Oczywiście cena biletu pozostanie niezmieniona.

Kolejnym etapem przemian stanie się krajobraz miejski. W pierwszej kolejności działania władze Łucka zatroszczą się o rewitalizację obszarów zielonych. Nadal będzie można odwiedzić pełne roślin parki, jednak z uporządkowanymi klombami, drzewami, nadbrzeżną plażą oraz sprzętem rekreacyjnym (ławki, place zabaw itp.). Udrożnione zostaną ścieżki biegnące wzdłuż Styru czy innych zbiorników wodnych, by spokojnie penetrować obszary przyrodnicze i korzystać z ich dobrodziejstwa. Pojawi się więcej koszy na śmieci, dzięki czemu odpady nie będą zalegały w przydrożnych rowach. Każdą z łuckich ulic oświetlą kolejne latarnie, które pozwolą znaleźć odpowiedni kierunek nawet nocą, a przestępcom zamkną dalszą drogę kariery. I co najważniejsze – z przestrzeni miejskiej znikną bezdomne zwierzęta, szczególnie psy.

Zamiast straszyć mieszkańców i turystów znajdą nowy dom w schroniskach.

Cóż poza tym? Łuck naszych marzeń stanie się krainą miodem i mlekiem płynącą. Mieszkańcy znajdą miejsca pracy, wielu z nich stworzy swoje własne, pojawiają się nowi inwestorzy. Przybędą turyści z innych części Ukrainy oraz z zagranicy, zasilając skarbonki muzeów, hoteli i restauracji. Dzięki nakładowi finansowemu niewiadomego pochodzenia miejskie muzea i obiekty kulturalne staną się multimedialnymi kopalniami wiedzy, inspiracji oraz działań naukowych i artystycznych. Zabytkowym budynkiem oraz świątyniom zostanie przywrócona dawna świetność. Socjalistyczne wieżowce ustąpią miejsca nowym, schludnym blokom i domom wolnostojącym. Skończą się problemy z wysokim czynszem, gazem i wodą. Rozwinie się również promocja miasta, by więcej osób mogło o nim usłyszeć.

Kilka rzeczy nie zostanie przekształconych, gdyż są zbyt cenne i wpisane w charakter miasta. Łuck nie zmieni swojego położenia geograficznego, dzięki któremu wabi wielu podróżnych z różnych stron świata. Nie pozbędzie się również swojej niebanalnej historii, zachęcającej do ujrzenia miasta oraz jego zabytków na własne oczy. Nie zrzeknie się wielokulturowości, która, choć na mniejszą skalę, zachowała się tu z okresu przedwojennego. Stolica Wołynia nie zostanie pozbawiona miejsko-wiejskiego charakteru, gdzie krajobraz metropolii płynnie przechodzi w sielskie klimaty, a nowoczesny wieżowiec stoi nieopodal gospodarstw rolnych i pól uprawnych. I, co najważniejsze, nie zmieniają się mieszkańcy Łucka, pogodni, serdeczni i otwarci, skorzy do pomocy oraz rozmowy w każdej sytuacji.

Po co te metamorfozy, zapyta niejeden mieszkaniec. Zapewne każdy chciałby żyć w ładnym i pełnym możliwości rozwoju mieście, w którym można się wykształcić, znaleźć pracę i prowadzić spokojne życie. Rozumiem, iż lwia część emigrantów do wyjazdu za granicę zmusza bezrobocie. Obserwuję Łuck już od ponad roku, czuję się tu, jak w domu i z radością zauważam małe zmiany, które zachodzą w mieście. Na większe przyjdzie jeszcze czas, gdyż położenie, historia, aktywność społeczeństwa i ich poglądy czyni miasto pełnym potencjału. Spełnienia marzeń, łuczczenie!

Agnieszka Bąder

Закри́ймо на хви́лику о́чи і даймо волю фанта́зji. Забудьмо про все по́гане та дозво́льмо мрі́ям запо́лони́ти нас. Луцьк, місто з величезним потенціалом, через п'ять, десять чи п'ятнадцять років може змінити свій вигляд.

Не варто задумуватися, з яких причин із містом відбудуться зміни. Ми можемо здогадуватися, що це пов'язано з несподіваним отриманням коштів невідомого походження – великих фінансових потоків. Тепер нам лишається зробити з Луцька сучасне місто, зберігаючи затишні куточки, цінні пам'ятки та чудових привітних жителів. Отож, до роботи!

Почнімо з відновлення будинків та вулиць. Умить зникають усі дірки та нерівності на дорогах, а польові стежки в центрі міста покриває асфальт. На зміну округлій бруківці на площах та в паркових сквериках приходить більш практична, але також симпатична тротуарна плитка. Недоторканими залишаються лише гектари парків, які стануть чудовими місцями відпочинку для туристів, пішоходів та бігунів. Крім цього, над річкою, серед мальовничих краєвидів з'являться велосипедні та пішохідні доріжки. Луцькі архітектурні пам'ятки та кам'яниці після реставрації отримають новий вигляд. Їх прикрасять нові орнаменти, штукатурка та фарба.

Транспорт також не unikне відбору. Своє життя закінчать застарілі тролейбуси-зомбі, що ефективно відбивають бажання проїхатися містом. Взамін з'являться сучасні транспортні засоби, безпечні та естетичні візитки міста. Маршрутки будуть їздити без змін – часто і надійно, але буде введено кілька нових моделей цього транспорту та сполучень. Ціна квитків, звичайно, не зміниться.

Наступний етап змін стосуватиметься міських краєвидів. У першу чергу влада Луцька подбає про оновлення зелених насаджень. Як і раніше, можна буде відвідати повні рослин парки, але у них будуть впорядковані клумби, дерева, пляж та рекреаційні споруди (лавки, дитячі майданчики тощо). Буде прокладено стежки вздовж Стиру та інших водойм, щоб охочі могли спокійно прогулюватися в оточенні природи та користуватися її благами. З'явиться більше урн, завдяки чому сміття не з'являтиметься у придорожніх ярах. На кожній міській вулиці буде встановлено нові ліхтарі, які допоможуть знайти дорогу вночі, а злочинцям стануть на заваді у їхньому професійному зростанні. І, що найважливіше, з території міста зникнуть бездомні тварини, особливо собаки. Замість того, щоб лякати жителів і туристів, вони знайдуть затишну домівку у притулках для тварин.

Що ще? Наш омріяний Луцьк стане землею, що тече молоком і медом. Жителі знайдуть робочі місця, багато хто з них створить їх собі сам, з'являться нові інвестори. Приїдуть туристи з інших частин України та з-за кордону, поповнюючи скарбнички музеїв, готелів та ресторанів. Завдяки фінансовим потокам невідомого походження міські музеї та культурні об'єкти стануть мультимедійними скарбницями знань, натхнення і місцем для наукової та мистецької діяльності. Історичні будівлі та святині пригадають часи своєї слави. Соціалістичні багатоповерхівки поступляться місцем новим охайним будинкам. Закінчатимуться проблеми з високими квартплатами, рахунками за газ і воду. Розвинеться також просування міста, щоб якомога більше осіб про нього дізналися.

Кілька речей не зміниться, адже вони надто цінні та надто пов'язані з духом міста. Луцьк не змінить свого географічного положення, завдяки якому він приваблює мандрівників із різних закутків світу. Не позбудеться також своєї небадьовної історії, котра заохочує побачити місто та пам'ятки на власні очі. Не відречеться від багатокультурності, яка, хоч і в менших масштабах, але збереглася тут ще з довоєнного періоду. Столиця Волині не позбудеться суміші міського і сільського характеру, де образ метрополії плавно змінюється на сільську атмосферу, а сучасна багатоповерхівка стоїть біля сільськогосподарських угідь та грядок. І, що найважливіше, не зміняться жителі Луцька – привітні, сердечні та відкриті, готові до розмови та раді допомогти у кожній ситуації.

Багато хто запитає, навіщо ці metamorfozy? Мабуть, кожен хотів би жити в гарному місті, в якому існує багато можливостей для розвитку, можна здобути освіту, знайти роботу та вести спокійне життя. Розумію, що левову частку емігрантів до виїзду змушує безробіття. Я спостерігаю за Луцьком вже більше року, почувався тут, як удома, і з радістю помічаю малі зміни, які відбуваються у місті. Прийде час і на великі зміни, адже розташування, історія, активність громади та погляди жителів формують величезний потенціал міста. Здійснення мрій, лучани!

Агнешка БОНДЕР

фото Яни Юрчук взятє з групи «Типовий Луцьк»

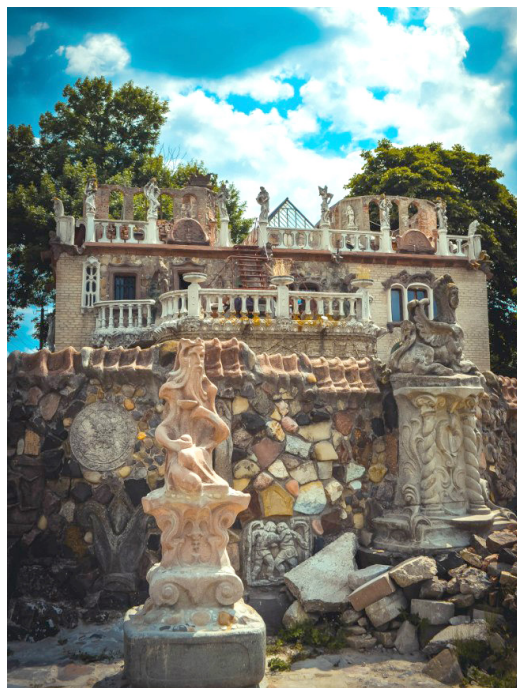

фото Андрія Стасюка взятє з групи «Типовий Луцьк»

фото Вадима Салюка взятє з групи «Типовий Луцьк»

Nowe media i społeczeństwo obywatelskie

Нові медіа та громадянське суспільство

W dniach 26 sierpnia – 1 września, nad jeziorem Świtaż w rejonie szackim, odbyła się międzynarodowa konferencja-seminarium na temat mediów obywatelskich.

W spotkaniu pt. «Nowe media i społeczeństwo obywatelskie» uczestniczyli naukowcy, dziennikarze, studenci oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych z Niemiec, Polski i Ukrainy. Celem seminarium była wymiana doświadczeń oraz wiedzy na temat mediów obywatelskich. 27 sierpnia, czyli w dniu oficjalnego rozpoczęcia forum, miały miejsce pierwsze prezentacje, dotyczące omawianego zagadnienia.

Joachim Musholt, prezes stowarzyszenia Bürgerhaus Bennohaus oraz kierownik europejskiej organizacji medialnej Youth4Media Network, zdefiniował, czym są media społeczne i zwrócił uwagę na potrzebę ich tworzenia. Zaznaczył, iż powstają one w celu udostępniania obywatelom przestrzeni do wyrażania własnych poglądów, bez cenzurowania ich i ulegania wpływowi władzy czy mediów państwowych. W rezultacie informacje te powinny być bardziej rzetelne i poddane ocenie reszty społeczeństwa. Z tego też powodu media obywatelskie nazywa się niekiedy demokratycznymi, a Parlament Europejski popiera ich zakładanie.

Prelegent zwrócił również uwagę na specyfikę społeczeństwa niemieckiego. W państwie tym istnieją trzy typy mediów: państwowe, prywatne (komercyjne) oraz obywatelskie (społeczne). Te ostatnie funkcjonują na terenie każdego landu i są prowadzone przez organizacje społeczne, takie jak Bürgerhaus Bennohaus, a ich obecna ilość na terytorium Niemiec wynosi 140.

Na koniec swojej wypowiedzi Musholt przedstawił rozwiązania stosowane w UE, pozwalające na budowanie mediów obywatelskich. Są to portale internetowe Open.web.tv oraz Youth4media. Pracownikami tej ostatniej witryny nie są jedynie zawodowi dziennikarze, lecz także wolontariusze chcący zdobyć doświadczenie w tej dziedzinie. Prelegent zaznaczył również, iż praca i nauka są mottem mediów obywatelskich.

W czasie spotkań, odbywających się w kolejnych dniach forum, Joachim Musholt przekonywał, że najważniejszą wartością państwa demokratycznego jest wolność słowa. Dlatego podstawową zasadą działalności mediów obywatelskich w Niemczech jest stworzenie społeczeństwu możliwości wyrażenia własnego zdania. Niestety środki przekazywane przez UE na ten cel nie zawsze są wystarczające, w związku z czym wspomniane media są zmuszone zwracać się do obywateli z prośbą o pomoc lub nauczyć się pozyskiwania środków na działalność. Prelegent dodał również, iż dziennikarze powinni być otwarci na nowe media.

Następnie odbyła się prezentacja Piotra Pniewskiego, pracownika Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, który opisał kondycję polskich mediów obywatelskich na terenie województwa warmińsko-

mazurskiego. Przytoczył on przykłady Telewizji Obywatelskiej, miesięcznika «Pozarządowiec», portalu ngo.pl oraz strony internetowej Wiadomości24. Według Pniewskiego w Polsce istnieje wolność słowa, ale nie zawsze idzie ona w parze z wolnością od komercji, ponieważ wiele publikacji jest zależnych od, chociażby, reklam.

Według Grzegorza Konopolskiego, uczestnika forum, Polska dopiero raczkuje w dziedzinie mediów społecznych. Jego zdaniem Polacy powinni częściej korzystać z tego typu rozwiązań i włączać się w ich tworzenie. Sam niebawem wyjeżdża na roczny staż do Niemiec, gdzie

Agnieszka BADER, Maja GOŁUB
Zdjęcie Oksany Terebus

będzie uczył się tej sztuki w stowarzyszeniu Bürgerhaus Bennohaus. Po powrocie do kraju zamierza wcielić w życie zdobytą wiedzę.

Oprócz teoretycznych rozważań na temat mediów, uczestnicy spotkania mogli również sprawdzić się podczas różnego typu warsztatów. Nie obyło się bez pracy z tekstem, kamerą czy komputerem. Wolny czas był przeznaczony na integrację oraz wypoczynek nad jeziorem.

Konferencja odbyła się w ramach projektu «Szkoła nowoczesnego dziennikarstwa», realizowanego przez organizację społeczną «Forum dziennikarzy ukraińskich». Spotkanie miało miejsce na bazie sportowo-rekreacyjnej «Hart» Wschodnioeuropejskiego Narodowego Uniwersytetu im. Lesi Ukrainki.

Iz 26 серпня по 1 вересня на озері Світязь у Шацькому районі тривала міжнародна конференція, присвячена громадянським засобам масової інформації.

У зустрічі «Нові медіа і громадянське суспільство» брали участь науковці, журналісти, студенти і представники громадських організацій із Німеччини, Польщі та України. Метою семінару став обмін досвідом та знаннями на тему громадської журналістики. 27 серпня, у день урочистого відкриття форуму, відбулися перші презентації з цієї проблематики.

Йоахім Мусхольт, голова товариства «Bürgerhaus Bennohaus» та керівник Європейської медійної організації «Youth4Media Network» дав визначення громадських ЗМІ і звернув увагу на потребу їхнього розвитку.

Наприкінці свого виступу Мусхольт представив рішення ЄС, направлені на розбудову громадських ЗМІ. Це інтернет-портالي «Open.web.tv» та «Youth4media». Сторінку «Youth4media» творять не лише професійні журналісти, але й волонтери, які хочуть набратися досвіду в цій царині. Спікер також зазначив, що девізом громадських ЗМІ є праця і навчання.

Під час зустрічей у наступні дні форуму Йоахім Мусхольт відстоював позицію, що найважливішою у демократичній країні є свобода слова. Основний принцип діяльності громадських медіа в Німеччині – надання кожній особі можливості висловити свою думку. Проте грошей, які ЄС надає на громадські медіа, не завжди вистачає і тому доводиться звертатися до громадян, щоб вони надавали фінансову допомогу, або вчитися самостійно заробляти. Він також вважає, що журналісти повинні стати відкритими на нові медіа.

Далі відбулася презентація Пьотра Пневського, працівника Ельблонського товариства сприяння громадським ініціативам, який представив стан польських громадських медіа на території Вармінсько-Мазурського воєводства. Більш конкретно він розповів про «Громадянське телебачення», місячник «Pozarządowiec», портал «ngo.pl» та інтернет-сторінку «Wiadomości24». Пневський зазначив, що в Польщі є свобода слова, проте не завжди існує комерційна свобода, оскільки видання залежні, наприклад, від реклами.

На думку Гжегожа Конопольського, учасника форуму, Польща лише стає на ноги в галузі громадянської журналістики. Він вважає, що поляки повинні частіше звертатися до цього виду діяльності і дбати про його розвиток. Сам він у найближчий період вибирається на річне стажування в Німеччині, де вивчатиме досвід товариства «Bürgerhaus Bennohaus». Після повернення до Польщі він має намір втілювати отримані знання на практиці.

Окрім теоретичних розмірковувань над медійною проблематикою, учасники зустрічі мали можливість долучитися до різноманітних майстер-класів. Не обійшлося без роботи з текстом, відеокameraю чи комп'ютером. Вільний час був призначений на інтеграційні заняття та відпочинок на озері.

Конференція відбулася в рамках проекту «Школа сучасної журналістики», котрий реалізувала громадська організація «Форум українських журналістів». Зустріч була організована на спортивно-відпочинковій базі «Гарт» Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Агнешка БОНДЕР, Мая ГОЛУБ,
фото Оксани Теребус

Szanowni Państwo,

Drodzy Nauczyciele,

Jest to pierwszy rok, w którym Fundacja Wolność i Demokracja otoczyła opieką Państwa placówkę. Wasze dotychczasowe sukcesy będą dla nas inspiracją do współpracy w bieżącym roku szkolnym i w latach kolejnych. Chcemy towarzyszyć Wam doskonaleniu znajomości języka polskiego, w przekazywaniu wiedzy o kraju ojczystym i budowaniu tożsamości narodowej.

Sytuacja, w której znalazła się Ukraina jest trudna i wymagająca. Musimy zdawać sobie sprawę, że My, Polacy, szczególnie w Kresach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej, zawsze byliśmy emisariuszami wolności. A hasło «Za Naszą i Waszą Wolność» jest od zawsze znakiem polskiej tożsamości. Dlatego dziś budowanie tej tożsamości jest również budowaniem świata ludzi wolnych.

W związku z rozpoczęciem roku szkolnego życzymy Państwu sukcesów w Waszej teraz szczególnie trudnej i odpowiedzialnej

nauczycielskiej pracy.

Mamy nadzieję, że nasze wsparcie przyczyni się do wzmocnienia świadomości polskiej młodzieży oraz ułatwi Wam realizowanie waszej misji.

Kochani Uczniowie,

Rozpoczyna się właśnie nowy rok szkolny, w którym podejmiecie naukę języka polskiego. Dla wielu z Was będzie to stanowiło niemały wysiłek. Czy warto go podejmować, być może zapytacie?

W kraju, w którym przyszło Wam żyć, nie zawsze nauka języka polskiego była dozwolona. Wasi ojcowie i dziadkowie musieli ukrywać fakt, że są Polakami. Wy jesteście w tej szczęśliwej sytuacji, że możecie z dumą przyznawać się do polskich korzeni. Otwarcie mówić po polsku. Dlatego naukę

języka polskiego warto potraktować jak wielki przywilej, a nawet obowiązek Was Polaków, mieszkających na obczyźnie.

Jednak uczenie się języka ojczystego jest przede wszystkim wielką przyjemnością. Jego znajomość pozwala bowiem czytać piękne polskie książki, oglądać interesujące filmy czy rozmawiać z rówieśnikami mieszkającymi w Ojczyźnie.

Odkrycia tej przyjemności życzy Wam Fundacja Wolność i Demokracja

W imieniu zespołu Fundacji – Prezes Michał Dworczyk

PREZES
Michał Dworczyk

Żołnierze batalionu specjalnego «Świtaż» o udziale w operacji antyterrorystycznej

Бійці спецбатальйону «Світязь» розповіли про участь в АТО

Мешkańcy Łucka powitali żołnierzy batalionu specjalnego „Świtaż”, którym udało się wrócić z oblężenia pod Iłowajskiem. Witano ich jak bohaterów, chlebem i solą. Były też kwiaty, okrzyki „Sława Ukrainie” i „Dziękujemy”.

Żołnierze batalionu specjalnego „Świtaż” opowiedzieli m.in. o szkoleniach wojskowych, w których uczestniczyli w ciągu dwóch miesięcy przed wyjazdem do strefy operacji antyterrorystycznej, o codziennym życiu żołnierzy, o Czecheniach i Rosjanach, z którymi musieli walczyć, o broni, którą oni dysponują, oraz o tym, że dopiero na wojnie zaczyna się doceniać życie. Mówili, że miejscowi traktowali ich w różny sposób. Pewnego razu zdarzyło się im wymienić zegarek na butelkę wody. Ale w czasie przebywania w strefie walk, najtrudniejsze dla nich było oczekiwanie na pomoc innych jednostek.

Ochotnik batalionu Bogdan Łaszcz powiedział, że pod Iłowajskiem musieli wyłączyć telefony, ponieważ za ich pośrednictwem łatwo dowiedzieć się, gdzie dana osoba się znajduje, tym bardziej, że MTS, z usług którego korzysta wielu żołnierzy, to rosyjski operator.

Wiktor Jucun, który został ranny w nogę, powiedział, że w momencie, kiedy oni wychodzili tzw. zielonym korytarzem strzelano do nich z czterech stron. Dodał także, że nawet latem

żołnierze powinni mieć ciepłe ubrania, ponieważ zdarza się, że śpią w okopach, a nocą na wschodzie są bardzo zimne.

Jak mówią żołnierze, każdy z nich miał kamizelki kuloodporne, kaski, kałasznikowy, granaty, nawigatory GPS, kilka termowizorów. Ale ten sprzęt nie jest skuteczny, gdy się znajdujesz pod ostrzałem Gradów.

Przed przyjazdem żołnierzy batalionu „Świtaż” do Łucka, przedstawiciele organizacji „Samoobrona Wołyń” spotkali się z przewodniczącym Zarządu MSW w obwodzie wołyńskim Piotrem Szpyhą. Samoobrona ma zamiar założyć centrum koordynacyjne dla pomocy uczestnikom operacji antyterrorystycznej, który m.in. miałby informować o poszukiwaniu zaginionych żołnierzy czy o miejscach, w których można kupić kaski i kamizelki kuloodporne. Aktywiści zwrócili się do głównego milicjanta obwodu z propozycją o współpracy. Piotr Szpyha poparł pomysł stworzenia takiego centrum.

Maja GOŁUB,
Zdjęcie udostępnione przez Bogdana Łaszcz

Хлібом і сіллю, квітами, вигуками «Слава Україні!», «Герої!» та «Дякуємо!» лучани зустріли бійців спецбатальйону «Світязь», котрі вийшли з оточення під містом Іловайськ Донецької області.

Бійці спецбатальйону «Світязь» розповіли присутнім, зокрема, про двомісячну воєнну підготовку перед від'їздом у зону АТО, особливості солдатського побуту, чеченців та росіян, з якими доводилося воювати, зброю, якою вони користуються, та про те, що на війні починаєш більше цінувати життя. Зазначали, що місцеві жителі ставились до них по-різному: одні добре, інші ні. Наприклад, одного разу їм довелося обміняти у них годинник на пляшку води. Але найскладнішим у зоні бойових дій було очікування на підмогу.

Доброволець батальйону Богдан Лащ зазначив, що під Іловайськом доводилось викликати телефони, адже через увімкнений мобільний можна легко визначити місцезнаходження людини, а МТС, послугами якого користуються багато солдатів, – це російський оператор.

Віктор Юцун, який отримав поранення в ногу, розповів, що тоді, коли вони виходили так званім зеленим коридором, їх обстрілювали з чотирьох сторін. Він також додав, що

навіть літом солдати повинні мати теплий одяг, адже хлопцям доводилося спати в окопах, а ночі на Сході дуже холодні.

За словами бійців, кожен із них мав спецспорядження: бронежилети, військові каски, автомати Калашникова, гранати. Був теж GPS-навігатор, кілька приладів нічного бачення. Проте це все не рятує, коли обстрілюють із «Градів».

Перед приїздом бійців спецбатальйону «Світязь» до Луцька представники Самооборони Волині зустрілися з начальником УМВС у Волинській області Петром Шпигою. Самооборонівці мають на меті створити координаційний центр допомоги бійцям АТО, котрий, зокрема, інформував би про розшук зниклих безвісти солдатів, про те, де краще купити шоломи і бронежилети. Активісти звернулися до головного міліціонера області з пропозицією співпраці. Петро Шпига підтримав ініціативу створення такого центру.

Мая ГОЛУБ

Акція добrocьнна в Łucku

2 września dzieci, rodzice, studenci i wychowawcy z łuckich przedszkoli spotkali się na akcji «Dzieci Ukrainy za pokój i jedność!».

– Dzisiaj, zaprosiliśmy mieszkańców Łucka na akcję dobroczynną wspierającą pokój na Ukrainie. Wydarzenia 1939 roku nie powinny powtórzyć się w wieku XXI. Cały świat modli się o pokój w naszym kraju – powiedziała podczas otwarcia przewodnicząca Ukraińskiego Komitetu Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego (OMEП) Inesa Filippowa.

Zebrani uczcili minutą ciszy pamięć bohaterów Niebiańskiej Sotni i obrońców Ojczyzny. Później organizatorzy podsumowali konkurs rysunku «За pokój i wolność ukraińskiego narodu!», którego pomysłodawcą był Ukraiński Komitet OMEП. Przeprowadzono także licytację, podczas której zebrano 4300 hrywien. Pieniądże zostaną przeznaczone na zakup leków dla żołnierzy walczących w strefie operacji antyterrorystycznej.

Inesa Filippowa podkreśliła, że: „Celem naszej akcji jest demonstracja własnego stanowiska, podtrzymanie ducha bojowego obrońców kraju, przekazanie listów i rysunków dzieci, w których one wyrażają wdzięczność naszym żołnierzom. Niech zebrane przez nas rzeczy przypominają im o domu rodzinnym, ciepłe i szczeroci naszych serc”.

Dzieci, które wzięły udział w spotkaniu, wspólnie z rodzicami przygotowały rysunki, symbolikę ukraińską i upominki dla naszych obrońców. Przeczytały także wiersze poświęcone niepodległej Ukrainie. Szczególnie wazne na obecnych wywarł wiersz «Jedyna Ukraina», zarecytowany przez Darynę Dementik z przedszkola Nr 9.

W przedsięwzięciu uczestniczyli także kierownik Wydziału Oświaty Łuckiej Rady Miejskiej Oleg Hrebeniuk, dyrektor Łuckiego Miejskiego Ośrodka

Służb Socjalnych dla Rodziny, Dzieci i Młodzieży Lina Hałan, specjaliści Wydziału Oświaty Łuckiej Rady Miejskiej, kierownicy przedszkoli, studenci i wykładowcy Wschodnioeuropejskiego Narodowego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki, pedagodzy i rodzice.

Pod koniec wydarzenia Wołyński Komitet OMEП zaproponował, aby napisać listy od ukraińskich dzieci, rodziców, pedagogów do ONZ, UNICEF i UNESCO. Na zakończenie odśpiewano uroczyste Hymn Ukrainy, a dzieci wypuściły w niebo niebiesko-żółte balony, jako symbol pokoju.

Inesa Filippowa podzieliła się z zebranymi ważną informacją. Otóż, z okazji Dnia Niepodległości, na adres Ukraińskiego Komitetu OMEП przyszły słowa wsparcia od prezydenta Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego Maggie Koong (Chiny), Prezydenta Europejskiego Komitetu OMEП Nektariosa Stellakisa (Grecja), profesor Uniwersytetu w Göteborgu Ingrid Samuelsson (Szwecja) i prezydenta Polskiego Komitetu OMEП Anny Wróbel.

– Podzielamy Wasz ból i wszyscy modlimy się za pokój w Waszym kraju – napisał Nektarios Stellakis.

– Jesteśmy z Wami w tych trudnych chwilach. Wyrażamy głębokie i szczerze współczucie rodzinom i przyjaciółom zaginionych. Wieczna pamięć bohaterom Ukrainy – z takimi słowami zwróciła się do Ukraińców Anna Wróbel.

Dodajmy, że Ukraiński Komitet OMEП z własnych środków zakupił certyfikaty skarbowe na wsparcie wojskowych, przekazał pieniądze rodzinom zaginionych i zorganizował więc przeciwko wojnie. Dobrocьnną akcję wsparły oddziały OMEП w Równem, Chmielnickim, Kijowie i Połtawie.

MW

Благодійна акція в Луцьку

2 вересня діти, батьки, студенти та педагоги дошкільних закладів Луцька зібралися на акцію «Діти України – за мир та єдність!».

– Сьогодні ми запросили лучан на благодійну акцію в підтримку миру та спокою. Події 1939 року не мають повторитись у XXI столітті. Увесь світ молиться за мир в Україні, – зазначила на відкритті дійства голова Українського комітету Світової організації дошкільного виховання (ОМЕП) Інеса Філіппова.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять героїв Небесної сотні та захисників Вітчизни. Потім організатори завершили конкурс малюнків «За мир і свободу українського народу!», котрий проводився з ініціативи Українського ОМЕП. Відбувся також благодійний аукціон, під час якого зібрали 4300 гривень. На цю суму будуть придбані медикаменти першої невідкладної допомоги для учасників АТО.

– Мета нашої акції, – сказала Інеса Філіппова, – висловити свою громадянську позицію, підтримати бойовий дух захисників країни, передати листи та малюнки дітей, у котрих вони висловлюють вдячність нашим захисникам. Зібрані речі для особистого користування нехай нагадують їм про рідну домівку, тепло і щирість наших сердець.

Діти, котрі взяли участь в акції, разом із батьками підготували малюнки, українські символи, вироби для наших захисників. Вони також причитали вірші, присвячені миру та вільній Україні. Особливо зворушив усіх присутніх вірш «Єдина Україна» у виконанні Дарини Деменик із ДНЗ №9.

У заході взяли участь також начальник управління освіти Луцької міської ради Олег Гребенюк, директор Луцького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Ліна Галан, спе-

ціалісти управління освіти Луцької міської ради, завідувачі дошкільних закладів міста, студенти та викладачі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, педагоги та батьки.

На завершення заходу Комітет Волинь-ОМЕП запропонував написати звернення від українських дітей, батьків та педагогів до ООН, ЮНІСЕФ і ЮНЕСКО, потім присутні виконали Гімн України, а діти на знак миру випустили в небо блакитно-жовті кульки.

Як зазначила Інеса Філіппова, до Дня незалежності на адресу Українського комітету ОМЕП надійшли слова підтримки від президента Світової організації дошкільного виховання Магі Кун (Китай), президента Європейського Комітету ОМЕП Нектаріоса Стелакуса (Греція), професора Університету в Гетеборгу Інґрід Самуельсон (Швеція), президента Польського комітету ОМЕП Анни Врубель.

– Ми поділяємо Ваш біль і всі ми молимося за мир у вашій країні, – написав Ніктаріос Стелакус

– Ми з Вами в ці важкі хвилини. Висловлюємо глибокі та щирі співчуття родинам та друзям загинилих. Вічна та світла пам'ять героям України, – з такими словами звернулася Анна Врубель.

Додамо, що Український комітет ОМЕП за свої кошти придбав казначейські сертифікати на підтримку військових, перерахував кошти сім'ям загинилих та провів мітинг проти війни.

Благодійну акцію підтримали відділення ОМЕП у Рівному, Хмельницькому, Києві та Полтаві.

ВМ

пogratulowała wszystkim z okazji rozpoczęcia imprez w imieniu Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Ambasadora Polski na Ukrainie Henryka Litwina. Minister Kultury Ukrainy Jewhen Nyszczyk listownie powitał pracowników Muzeum. Wiceprzewodniczący Tarnopolskiej Państwowej Administracji Obwodowej Leonid Byciura pozdrowił uczestników Forum w imieniu przewodniczącego Administracji Obwodowej Olega Syrotiuka. Zwrócił uwagę na to, że w nawiązywaniu kontaktów sztuka ma bardzo ważne znaczenie. Zakłada fundament, sprzyjający wzajemnemu porozumieniu i zrozumieniu tych wartości, w które bogate są obie kultury – ukraińska i polska. «Postacie Juliusza Słowackiego i Tarasa Szewczenki są najważniejsze i najcenniejsze w historii, kulturze i sztuce naszych narodów. Jest to istotne, że właśnie w roku ich jubileuszy w Ukrainie odbyła się Rewolucja Godności, która podniosła z kolan naród ukraiński. Dlatego teraz te postacie mają inspirować nas do dialogu, porozumienia i współpracy» – powiedział Leonid Byciura.

Iwona Smolka w swoim przemówieniu przypomniała swój pierwszy pobyt w Krzemieńcu. 11 lat temu nie było niczego, tylko stary budynek, gdzie w tym czasie znajdowała się biblioteka dla dzieci im. J. Słowackiego: «A tam, gdzie teraz jest wspaniały ogród różany, którego woń dociera do nas, rosły krzaki. To sugeruje, że wystarczy mieć tylko dobry zamiar, chęć, żeby zrealizować dobrą sprawę. To później będzie jednoczył dwa narody przez dziesiątki lat, a może nawet przez wieki. I jeśli obecnie, w dniach, gdy w naszym kraju toczy się wojna, jest całkowite zakłamanie i dezinformacja ludzi, podobne spotkanie, takie jak nasze, ma sens, wtedy ona (dobra sprawa – red.) posiada najgłębszy sens».

Kierownik Katedry Polonistyki Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Tarasa Szewczenki, prof. Rostysław Radyszewski opowiedział o miłości polskiego poety do Wołynia i przypomniał obecnym wyrocznię Słowackiego: «Imię moje tak przeszło jak błyskawica».

Do mieszkańców Krzemieńca, gości i uczestników spotkania zwróciła się również dyrektor Muzeum Tamara Sienina: «Zawsze pragnęłam, żeby właśnie tu, w Muzeum Juliusza Słowackiego było centrum romantyzmu XXI wieku, żeby Juliusz przyciągał do siebie poetów i pisarzy, malarzy, fotografów, żeby rodzinny dom Słowackiego stał się domem rodzinnym wszystkich artystów naszych czasów».

Mariusz Olbromski zauważył: «Obecnie Ukraina walczy o swoją niepodległość. Niepodległość kraju o wartościach europejskich. Ludzie ofiarują swe życia za największą wartość – wolność. Polska pozostaje z waszym narodem, współcierpimy i wspólnie się modlimy. Symboliczne jest to, że w swoim czasie zarówno Szewczenko jak Słowacki kuli niepodległość swoich krajów. Podobnie jak wtedy państwa powstały i zwyciężyły mocą ducha wielkich poetów, tak samo teraz wierzymy w zwycięstwo prawdy».

Za znaczący wkład w organizację i przeprowadzenie corocznych spotkań literacko-artystycznych «Dialog dwóch kultur» oraz nawiązanie przyjaznej współpracy między Ukrainą a Polską, Leonid Byciura wręczył przedstawicielom obu krajów dyplomy Tarnopolskiej Administracji Obwodowej i Rady Obwodowej.

W ramach Forum w Krzemieńcu odbyły się literackie czytania jubileuszowe, spotkania artystyczne, konferencje naukowe: «Romantyzm polski i ukraiński», «Sztuka ukraińsko-polskiego pogranicza», «Wołyń i Galicja w literaturze i sztuce», prezentacje książek i nowych nazwisk w kulturach narodu

ukraińskiego i polskiego, a także plenery malarzy i fotografów.

Biorąc udział w Forum mimowolnie obserwowała uczestników. Wszystkich, którzy byli w przytulnej sali pani Salomei. Zobaczyłam grono ludzi, którym do porozumienia się nie trzeba tłumaczy, którzy znaleźli wspólny punkt odniesienia i w trakcie spotkań zapomnieli o czasie. I tak każdego dnia, od rana do wieczora, słowa poezji i prozy (w muzeum), refleksje naukowe (na akademii) wypełniały klimat «Aten Wołyńskich» swoją mocą. Dwa narody, dwa języki połączyły się w dialogu.

W Muzeum otworzono wystawę dzieł uczestników pleneru fotograficznego pt. «Krzemieniec – miasto wielokulturowe». Doktor Urszula Olbromska komentowała prace i przedstawiała autorów. Wystąpił również kierownik Krzemienieckiego Klubu Fotograficznego «Pozytyw» Wołodymyr Czumakewycz.

«W latach trzydziestych ubiegłego wieku

fotografia krzemieniecka słynęła z prac takich znanych fotografów, jak Stanisław Schejbal czy Henryk Hermanowicz. Dzięki nim wiemy, jak wyglądał Krzemieniec przedwojenny. Zaprezentowane dzisiaj prace i te, które nasi fotografowie zrobią w czasie następnych plenerów, zachowają dla przyszłych pokoleń Krzemieniec i jego okolice w takiej postaci, jakie są obecnie» – powiedziała na otwarciu wystawy fotograficznej Tamara Sienina.

Doskonałą jakością wykonania wyróżnił się koncert świąteczny zespołów artystycznych i artystów indywidualnych Krzemienieckiej Obwodowej Akademii Humanistyczno-Pedagogicznej imienia Tarasa Szewczenki. Uczestnicy «Dialogu» i goście imprezy wysłuchali utworów do słów T. Szewczenki, J. Słowackiego, podziwiali tańce przygotowane przez Andrija Madeckiego – polski taniec ludowy «Krakowiak» i kompozycję poetycko-choreograficzną «Lileja». Zapierało dech od występów aktorów teatru studenckiego «Pielgrzym» Marii Nikołajczuk i Nadi Butyńskiej. Widownia na stojąco oklaskiwała Krzemieniecką Orkiestrę Symfoniczną i połączony chór, które wykonały «Ukraińską Symfonię» nieznanego autora i kantatę «Raduj się, niwo niepolana» (muz. M. Łysenki, sł. T. Szewczenki).

X Międzynarodowe Forum Literacko-Artystyczne «Dialog dwóch kultur – 2014» zakończyło się 7 września. Wszyscy uczestnicy na pożegnanie umówili się na spotkanie w następnym roku i zapraszali jeden drugiego do swoich miast na wieczory literackie i konferencje naukowe. Dialog kultur będzie kontynuowany.

Halina NAHORNIUK

із початком заходів від імені Надзвичайного та Повноважного Посла Польщі в Україні Генріка Літвіна. Листом привітав працівників музею і міністр культури України Євген Нищук. Заступник голови Тернопільської облдержадміністрації Леонід Бицюра передав вітання учасникам форуму від голови облдержадміністрації Олега Сиротюка. Він наголосив, що важливе значення при налагодженні стосунків має мистецтво. Саме воно творить їхній фундамент, сприяє кращому розумінню один одного і тих цінностей, якими багаті дві культури – українська й польська. «Постаті Юліуша Словацького та Тараса Шевченка – найбільш вагомий й дорогий історії, культурі та мистецтві наших народів. Дуже знаково, що саме в рік їхніх ювілеїв в Україні відбулася Революція гідності, яка підняла український народ з колін. Тому зараз постаті наших Геніїв повинні надихати нас на діалог, розуміння і співпрацю», – сказав Леонід Бицюра.

емо і молимося разом. Символічним є те, що у свій час і Шевченко, і Словацький кували незалежність своїх держав. І як тоді держави вистали і перемогли силою духу великих поетів, так і сьогодні ми віримо в перемогу правди».

За вагомий внесок в організацію і проведення щорічних літературно-мистецьких зустрічей «Діалог двох культур» та налагодження дружньої співпраці між Україною і Польщею Леонід Бицюра відзначив представників обох країн грамотами Тернопільської обласної адміністрації та обласної ради.

У рамках Форуму в Кременці відбулися літературні ювілейні читання, мистецькі зустрічі, наукові конференції на теми: «Романтизм польський і український», «Мистецтво українсько-польського пограниччя», «Волинь і Галичина в літературі і мистецтві», презентації книг та нових імен в культурах українського та польського народів, художній та фотопленер.

Беручи участь у форумі, я, мимоволі, задивилась на учасників. Усіх, що були в затишній залі пані Саломеї. Я побачила гроно людей, яким, щоб зрозуміти одне одного, не потрібні перекладачі, які знайшли спільну мову і під час зустрічі забували слідкувати за часом. І так кожного дня від ранку до вечора поетичні та прозові рядки (в музеї) та наукові думки (в інституті) наповнювали ауру «Волинських Афін» своєю силою. Два народи, дві мови переплелись у діалозі.

У музеї було відкрито виставку робіт учасників фотографічного плenerу під назвою «Кременець – місто полікультурне». Коментувала роботи та представляла авторів мистецтвознавець Уршуля Ольбромська. Виступив також керівник Кременецького фотоклубу «Позитив» Володимир Чумакевич.

«У 30-х роках минулого століття кременецька фотографія славилась роботами таких відомих майстрів фотосправи, як Станіслав Схейбаль, Генріх Германович. Саме завдяки їм ми маємо уявлення про довоєнний Кременець. Представлені сьогодні роботи та ті, які наші фотохудожники будуть робити під час наступних фотопленерів, збережуть для майбутніх поколінь Кременець та околиці такими, як вони є сьогодні», – сказала на відкритті фотовиставки Тамара Сєніна.

Вразив бездоганною якістю виконання святковий концерт мистецьких колективів та окремих виконавців Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. Для учасників «Діалогу» та гостей заходу лунали твори на слова Т. Шевченка, Ю. Словацького, милували око постановки Андрія Мадецького – польський народний танець «Краков'як» та поетично-хореографічна композиція «Лілея». Подих завмирав при виступах акторів студентського театру «Пілігрим» Марії Ніколайчук та Надії Бутинської. Зал стоячи аплодував Кременецькому симфонічному оркестру та зведеному хору, які виконали «Українську симфонію» невідомого автора та кантату «Радуйся, ниво неополитая» (муз. М.Лисенка, сл. Т.Шевченка).

Десятий міжнародний літературно-мистецький форум «Діалог двох культур – 2014» завершив свою роботу 7 вересня. Усі учасники, прощаючись, домовлялись про зустріч у наступному році та запрошували один одного до своїх міст на літературні вечори й наукові конференції. Діалог культур триватиме.

Галина НАГОРНЮК

Smoldziński Las to niewielka miejscowość, położona pomiędzy Jeziorami Gardno i Łebsko na terenie Słowińskiego Parku Narodowego, w odległości 3 km od Morza Bałtyckiego.

W czasie dwutygodniowego pobytu w Polsce uczestnicy wyjazdu mogli nie tylko zwiedzić polskie wybrzeże, ale przede wszystkim aktywnie spędzić czas na piaszczystych plażach i cieszyć się słonecznymi kąpielami. Wszystkim z pewnością na długo pozostanie w pamięci wycieczka do Łeby, gdzie zwiedzono tamtejszy park dinozaurów. Niezapomnianych wrażeń dostarczył również rejs statkiem «Dracon» w czasie pobytu w Uście.

Jak przysłało na kolonie nad morzem, jednym z najważniejszych wydarzeń było «Święto Neptuna», które dostarczyło dzieciom i młodzieży wiele zabawy oraz śmiechu. Zorganizowane zostały rozgrywki

ukraińskich piosenek, śpiewanych wspólnie z przebywającą w ośrodku grupą polskiej młodzieży.

Najserdeczniejsze słowa uznania i podziękowania należą się dla opiekunów kolonii oraz dzielnej załogi Ośrodka kolonijno-wypoczynkowego «Fiord». Wyjazd do Polski możliwy był dzięki zorganizowaniu i zaproszeniu Wielkopolskiego Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku. Wszyscy uczestnicy wyjazdu wraz z Prezesem Polskiego Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego w Tarnopolu Panem Piotrem Fryzem, pragną złożyć serdeczne podziękowania na ręce Pani Konsul Beaty Brzywczy, Pana Prezesa Walentego Wakoluka oraz Pana Aleksandra Świcy za wspaniałe wakacje nad Bałtykiem.

Lidia BILECKA, opiekun dzieci z Tarnopola

Odpoczynek tarnopolskich i łuckich dzieci w Polsce

Відпочинок тернопільських і луцьких дітей у Польщі

W dniach od 8 do 21 sierpnia dzieci i młodzież ze stowarzyszeń polonijnych działających w Tarnopolu i Łucku wypoczywały w Smoldzińskim Lesie w ośrodku kolonijnym «Fiord» nad Morzem Bałtyckim.

Із 8 до 21 серпня діти і молодь із полонійних товариств, які діють у Тернополі та Луцьку, відпочивали у в таборі «Фьорд» у Смолдзінському Лісі, що на березі Балтійського моря.

Смолдзінський Ліс – це невелике селище, що знаходиться між озерами Гардно і Лебско на території Словінського національного парку, за 3 км від Балтійського моря.

Під час двотижневого перебування в Польщі учасники поїздки могли не тільки відвідати польське узбережжя, а й, передусім, активно провести час на піщаних пляжах і насолодитися сонячними ваннами. Усі надовго запам'ятають подорож до Леби, де відвідали тамтешній парк динозаврів. Незабутні враження залишив також рейс на кораблі «Дракон» під час перебування в Устці.

Як і завжди, у таборі біля моря однією з найважливіших подій стало «Свято Нептуна», яке принесло дітям і молоді багато розваг та сміху. У цей день відбулися спортивні ігри, веселі старты і, звичайно, зустріч біля вогнища та запікання ковбасок. Свої музичні таланти кожен міг продемонструвати під час концерту, на

якому діти з України разом із польською молоддю, що також перебувала на базі відпочинку, виконували польські та українські пісні.

Найщиріші слова захоплення і подяки хочемо сказати вихователям дитячого табору та команді Центру табірної відпочинку «Фьорд». Поїздка до Польщі була можливою завдяки Великопольському товариству розвитку сільських територій, яке організувало відпочинок та запросило дітей з України, та завдяки підтримці Генерального консульства РП у Луцьку. Усі учасники поїздки разом із головою Польського культурно-освітнього товариства в Тернополі Петром Фризом висловлюють найщиріші слова вдячності Генеральному консулу Беаті Бживчи, Валентинові Ваколюку та Олександрові Свіці із ТПК ім. Єви Фелінської за чудові канікули на березі Балтійського моря.

Лідія БІЛЕЦЬКА, вихователь дітей із Тернополя

Lato, kolonie, Bałtyk, Post scriptum

Літо, відпочинок, Балтика, Post scriptum

Po powrocie z kolonii «nadbałtyckich» jedna z uczestniczek zeszłorocznego konkursu powiedziała – «Było odlotowo – nareszcie zobaczyłam Polskę, Polskę bez tajemnic».

Konkurs «Polska – bez tajemnic» został zrealizowany przez Wielkopolskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu w październiku i listopadzie 2013 r. Objął on pięć obwodów Zachodniej Ukrainy: Lwowski, Chmielnicki, Żytomierski, Wołyński i Rówieński i został dofinansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Uczestnikami Konkursu byli uczniowie w wieku 15-18 lat, polskiego pochodzenia, uczęszczający do szkół średnich, w których prowadzi się naukę języka polskiego.

Z pewnością hasło «Zobaczyć Polskę bez tajemnic» może być mottem dalszej współpracy z naszymi partnerami z Wielkopolski. Wierzmy, że czeka na nas wspólna realizacja jeszcze wielu ciekawych projektów.

A na razie pragniemy również podziękować naszym dobrym Przyjaciółom z Wielkopolskiego Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich za to, że dzieci polonijnych stowarzyszeń miały wspaniałą okazję zmaterializowania swojej wiedzy o Polsce.

Bardzo dziękujemy także Ministerstwu Spraw Zagranicznych w Warszawie, ponieważ bez wsparcia Ministerstwa nie byłaby możliwa organizacja tegorocznych kolonii nad Bałtykiem i na Mazurach.

Walenty Wakoluk, prezes Zarządu Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu

Pісля повернення з літнього «прибалтійського» табору одна з учасниць минулорічного конкурсу сказала: «Було класно, я нарешті побачила Польщу, Польщу без таємниць».

Konkurs «Polska – bez tajemnic», kotryй відбувся в жовтні і листопаді 2013 р., організували і провели Великопольське товариство розвитку сільських територій та Товариство польської культури на Волині ім. Єви Фелінської. Він охопив п'ять областей Західної України: Львівську, Хмельницьку, Житомирську, Волинську і Рівненську. Кошти на проведення надало Міністерство закордонних справ Польщі. Участь у конкурсі брали учні віком 15-18 років, котрі мають польське походження та навчаються в середніх школах, де викладають польську мову.

Під гаслом «Побачити Польщу без таємниць» може відбуватися подальша співпраця з нашими партнерами з Великопольщі. Ми віримо, що разом реалізуємо ще багато цікавих проектів.

А поки що прагнемо подякувати нашим добрим Друзям із Великопольського товариства розвитку сільських територій за те, що діти з польських товариств мали прекрасну можливість матеріалізувати свої знання про Польщу.

Дуже дякуємо також Міністерству закордонних справ Польщі, оскільки без його підтримки не була б можливою організація цього річного відпочинку дітей з України на Балтиці та Мазурах.

Валентин Ваколюк, голова правління Товариства польської культури на Волині ім. Єви Фелінської

До Луцька прибула гуманітарна допомога з Торуня. Це 100 шкільних ранців з повним комплектом необхідної учням канцелярії. Після розмитнення їх розподілять між дітьми, члени сімей яких перебувають в зоні АТО, а також дітей, що перебувають в складних життєвих обставинах.

Do Łucka dotarła pomoc humanitarna z Torunia, licząca 100 tornistrów z wyprawką szkolną. Po wykonaniu czynności celnych tornistry zostaną rozdane dzieciom, których członkowie rodzin walczą w strefie ATO, oraz dzieciom z rodzin będących w potrzebie.

У Волинській обласній клінічній лікарні відкрили відділення щелепно-лицевої хірургії (30 ліжок) та офтальмології (45 ліжок). Вартість ремонту та закупівлі обладнання – понад 15 млн гривень.

W Wołyńskim Obwodowym Szpitalu Klinicznym zostały otwarte oddziały chirurgii szczękowo-twarzowej (30 miejsc) oraz oftalmologii (45 miejsc). Koszt remontu i sprzętu medycznego wyniósł ponad 15 mln hrywien.

Студентки, котрі змушені були переселитися до Луцька з Донецька, безкоштовно навчають дітей учасників АТО англійської мови. Заняття відбуваються раз на тиждень у науковій бібліотеці.

Studentki, które przeniosły się do Łucka z Doniecka, prowadzą bezpłatne zajęcia z języka angielskiego z dziećmi żołnierzy walczących w strefie ATO. Lekcje odbywają się raz w tygodniu w bibliotece naukowej.

Волинські сантехніки розробили мобільні очисні установки для річкової води. Вони дуже потрібні бійцям на Сході, котрі часто не мають доступу до питної води.

Wołyńscy hydraulicy stworzyli mobilne urządzenia do czyszczenia wody rzecznej. Są one potrzebne dla żołnierzy na Wschodzie, którzy często nie mają dostępu do wody pitnej.

Наприкінці серпня Луцьк відвідала делегація з Люблінського воєводства на чолі з віце-маршалком Кшиштофом Грабчуком, котра, зокрема, обговорила з мером Луцька плани щодо транскордонного співробітництва.

Pod koniec sierpnia Łuck odwiedziła delegacja województwa lubelskiego na czele z wicemarszałkiem Krzysztofem Grabczukiem, która m.in. omówiła z merem Łucka plany dotyczącej współpracy transgranicznej.

Наврыло Остапенко – kreślarz, muzealnik, nauczyciel

Świadectwem życia miasta mogą być nie tylko dokumenty, ale też dzieła malarskie lub graficzne. Do miejskich kronikarzy połowy XX wieku należał Hawryło Ostapenko, malarz-amator, pedagog, wołynianin, mieszkaniowiec Łucka.

Hawryło Nykyforowycz Ostapenko urodził się 26 marca 1892 roku na stacji Marjiński I-go okręgu dońskiego. W roku 1895 jego rodzina przeprowadziła się na Wołyń, któremu Ostapenko poświęcił większość swoich dzieł artystycznych.

W roku 1914 ukończył kurs imienia Wielkiego Księcia Włodzimierza Aleksandrowicza przy Odeskim Towarzystwie Sztuk Pięknych. Według niektórych danych Ostapenko uczył się u Kyriaka Kostandiego. Studium w Akademii Sztuk Pięknych w Sankt-Petersburgu stanęła na przeszkodzie I wojna światowa, w której Hawryło uczestniczył jako żołnierz.

Po wojnie malarz zamieszkał na Kowelszczyźnie, gdzie pracował jako nauczyciel grafiki – w męskiej i żeńskiej szkole zawodowej oraz w męskim gimnazjum w Kowlu. W tym mieście przeżył osobistą tragedię – utratę syna Igora i żony. Poznał wówczas Mykołę Kosacza, brata Łesi Ukrainki, był w Kołodziejach. Malarz stworzył w Kowlu szereg pejzaży miejskich oraz pejzaży nad rzeką Turia, które obecnie znajdują się w zbiorach Wołyńskiego Muzeum Krajoznawczego. Utrwalone w dziełach malarza niektóre miejsca i budynki wraz z upływem czasu zmieniły się nie do poznania, a inne zniknęły z ulic miasta.

Wśród prac powstałych w okresie kowelskim jest też ciekawe i cenne dzieło, rysunek z natury: obraz białego domku Łesi Ukrainki z roku 1945 (na obrazie widnieje dom pod słomianym dachem, z kominkiem, oświetlona strona ściany ma cztery okna z wykończeniem w kształcie półkuli. Na stronie w cieniu jest jedno okno i drzwi, a także drzwi na poddasze. Tarasu i solarium nie ma. Powstanie kolorowego rysunku poprzedzał szkic, wykonany zwykłym ołówkiem, pod nim – plan budynku (data wykonania pracy – 26 sierpnia 1945 r.). Rysunek jest dokumentalnym świadectwem o zmianach w wyglądzie zewnętrznym domu Łesi Ukrainki po II wojnie światowej. Hawryło Ostapenko pracował wówczas w Wołyńskim Muzeum Krajoznawczym i prawdopodobnie był jednym z członków komisji, która miała zbadać stan domu Kosaczów.

Jeszcze jedną ciekawą pracą jest karykatura «Kowel. Afisz koncertowy» z datą 8 marca 1926 r. Na rysunku widać grupę ludzi, która z zainteresowaniem przygląda się ogłoszeniu o takiej treści: «Śpieszcie się!!! Po raz pierwszy i ostatni na naszej planecie kwartet! Założyciel «Lira». Gabec – fagot. Szabot – zumra. Machniuk – turecki bęben. Marar – kastaniety». Ten rysunek

przekazuje nam ironiczny humor malarza i duch jego czasów.

Kowelszczyzna inspirowała Hawryła Nykyforowycza. Tworzył więc i wypoczywał nad swoją ulubioną Turia. Wracał tam i w późniejszym czasie, by malować w plenerze, o czym świadczy praca «Nad rzeką Turia w Kowlu» stworzona przez niego w sędziwym już wieku, w roku 1964.

W latach 30-tych Ostapenko przeprowadził się do Łucka. Prawdziwe powołanie odnalazł w pedagogice. Pracował w Łuckim Gimnazjum im. Kościuszki i Gimnazjum im. Kopernika we Włodzimierzu Wołyńskim, później – w szkołach średnich nr 1 i nr 3 w Łucku, w Łuckiej Szkole Pedagogicznej i Instytucie Pedagogicznym. Byli studenci wspominali swojego wykładowcę jako niewysokiego, nieco zgarbionego mężczyznę o szarych smutnych oczach oraz mocno zaciśniętych ustach, na których rzadko pojawiał się uśmiech. Do wszystkich zwracał się per Pan. Oprócz pracy pedagogicznej Hawryło Ostapenko dużo czasu poświęcał malarstwu. Interesował się kaligrafią.

Na początku lat 30-tych pracował w Wołyńskim Okręgowym Urzędzie Ziemskim. W tym budynku mieści się obecnie Wołyńskie Muzeum Krajoznawcze. W tym okresie malarz stworzył szereg karyktur pracowników urzędu. Niektóre z rysunków są wykonane kolorowymi kredkami i ołówkiem, kilka w technice atrament-piór. Niestety autor wskazał nazwiska i stanowiska tylko niektórych bohaterów, inne osoby pozostają anonimowe. W tym okresie wykonał także pejzaż, który ukazuje widok z okna drugiego piętra Wołyńskiego Okręgowego Urzędu Ziemskiego oraz kącik dzielnicy urzędniczej z parterowymi domkami pod czerwoną dachówką. Na pierwszym planie – kolumna koryncka.

W 1971 roku w Galerii Sztuk Pięknych odbyła się pierwsza wystawa autorska. Po kilku miesiącach malarz zmarł.

Hawryło Ostapenko nie był zawodowym malarzem, ale jego prace – to świadectwo przeszłości.

**Iłona NESTORUK, starszy pracownik naukowy
Wołyńskiego Muzeum Krajoznawczego**

P.S.: Karykatury z prywatnego albumu Hawryła Ostapenki oraz pejzaż, które przechowywane są w zbiorach Wołyńskiego Muzeum Krajoznawczego (Inw. Nr Г – 360; Г – 362; Г – 365; Г – 366; Ж – 549) publikowane są po raz pierwszy.

Гаврило Остапенко – кресляр, музейник, учитель

Свідками життя міста можуть бути не лише документи, а й живописні та графічні твори. До міських літописців другої третини XX ст. належить Гаврило Остапенко, самодіяльний художник, педагог, волинянин, житель Луцька.

Гаврило Никифорович Остапенко народився 26 березня 1892 року в станиці Маріїнській I-го Донського округу. У 1895 р. сім'я переїхала на Волинь, якій Остапенко присвятив більшість художніх творів.

У 1914 р. він закінчив курс імені великого князя Володимира Олександровича при Одеському товаристві образотворчих мистецтв. За деякими даними Остапенко навчався у Кириака Костанді. Навчання в Санкт-Петербурзькій академії мистецтв стала на заваді Перша світова війна, учасником якої він був.

Після війни художник проживав на Ковельщині, де працював штатним учителем графічних мистецтв у Ковельському чоловічому і жіночому початкових училищах та Ковельській чоловічій гімназії. Тут, у Ковелі, пережив особисту трагедію – втрату сина Ігоря та дружини. У цей період він познайомився з Миколою Петровичем Косачем, братом Лесі Українки, бував у Колодяжному. У Ковелі художник створив ряд архітектурних пейзажів та пейзажів на річці Турія (зберігаються у фондах Волинського краєзнавчого музею). Деякі місця та будинки, відтворені художником, із плином часу змінилися до невпізнання, інші перестали існувати.

Серед робіт ковельського циклу є цікава та цінна графічна робота, малюнок з natury: зображення Білого будиночка Лесі Українки, датоване 1945 роком (зображений будинок під солом'яною стріхою, з коминам, освітлена сторона стіни має четверо вікон з напіварочним завершенням. На затіненій стороні одне вікно і двері, а також двері на горище. Ганок і солярій відсутні). До кольорового малюнка є ескіз, виконаний простим олівцем, під ескізом – план будинку (дата виконання роботи – 26 серпня 1945 р.). Малюнок є документальним свідченням про зміни в зовнішньому вигляді будинку Лесі Українки після Другої світової війни. У той час Гаврило Остапенко працював у Волинському краєзнавчому музеї і, ймовірно, був одним із членів комісії, яка повинна була обстежити стан Косачівської садиби.

Ще однією дуже цікавою роботою є графічний шарж: «Ковель. Объявление о концерте», датований 8 березня 1926 р. На малюнку зображено групу людей, які зацікавлено читають афішу, прикріплену до паркана, з оголошенням такого змісту: «Спешите!!! На нашей планете в первый и последний раз квинтет! Основатель о-ва «Лира». Габек – фогот. Шабот

– зумра. Махнюк – турец. барабан. Марар – кастаньеты». Цей малюнок передає іронічний настрій художника і дух того часу.

Ковельщина надихала Гаврила Никифоровича на творчість, на своїй улюбленій Турії він відпочивав душою. Сюди він повертався і пізніше, часто приїздив для занять пленерним живописом. Про це свідчить робота «На р. Турія в Ковелі», створена ним уже в похилому віці, в 1964 році.

У 1930-х роках Остапенко переїхав до Луцька. Справжнє покликання знайшов у педагогіці. Викладав у Луцькій гімназії ім. Костюшка та Володимир-Волинській ім. Коперника, пізніше – в середніх школах № 1 та № 3 м. Луцька, Луцькому педагогічному училищі та педінституті. Колишні студенти згадували свого викладача, як невисокого, злегка сутулуватого чоловіка, із сірими сумними очима та міцно стиснутими вустами, на яких рідко з'являлась посмішка. З усіма був на «Ви». Крім викладацької роботи Гаврило Никифорович багато часу приділяв живопису. Захоплювався каліграфією.

На початку 1930-х рр. працював у Волинському окружному земельному управлінні, в приміщенні якого нині знаходиться Волинський краєзнавчий музей. У цей період художник створив ряд шаржів на співробітників управління. Деякі з малюнків виконані кольоровими та простим олівцями, а кілька у техніці туш-перо. На жаль, автор вказав прізвища та посади тільки кількох персонажів, інші залишаються невідомими. У цей період він виконав живописний пейзаж, який зображає вигляд з вікна третього поверху приміщення Волинського окружного земельного управління на куточок урядової колонії з одноповерховими будиночками під червоною черепицею. На передньому плані – колона коринфського ордеру.

У 1971 році в картинній галереї відбулась перша персональна виставка, яку художник пережив лише на кілька місяців.

Гаврило Никифорович Остапенко не був професійним художником, але його роботи – історичне свідчення минулого.

**Ілона НЕСТОРУК, старший науковий співробітник
Волинського краєзнавчого музею**

P.S.: Шаржі з особистого альбому Гаврила Остапенка та живописний пейзаж, які зберігаються у фондах Волинського краєзнавчого музею (Inw. №№ Г – 360; Г – 362; Г – 365; Г – 366; Ж – 549) публікуються вперше.

Стипендіальна програма «Gaude Polonia»

Національний центр культури у Варшаві оголошує конкурс на отримання піврічної стипендії в Польщі в рамках стипендіальної програми міністра культури та національної спадщини Республіки Польща «Gaude Polonia».

Стипендіальна програма «Gaude Polonia» призначена для молодих митців і перекладачів польської літератури з країн Центрально-Східної Європи. Триватиме у Польщі з **1 лютого до 31 липня 2015 року**. Відбір стипендіатів відбудеться шляхом конкурсу. Від кандидатів вимагається володіння польською мовою, щонайменше на початковому рівні. Заяви про участь у програмі прийматимуться **до 15 жовтня 2014 року**.

Заяви можна подавати в Польському Інституті в Києві та безпосередньо в Національному центрі культури у Варшаві.

Детальну інформацію про програму «Gaude Polonia» можна отримати в Національному центрі культури у Варшаві (тел. +48-22-21-00-121, email: bogumila.berdychowska@NCK.pl).

Принципи надання стипендій за Програмою «Gaude Polonia» у 2015 році

Стипендії надаються в таких царинах:

- 1) кіно
- 2) фотографія
- 3) історія кінематографії і кінокритика, історія музики і музична критика, історія і критика мистецтва, театр
- 4) реставрація творів мистецтва
- 5) література / переклад
- 6) музейна справа
- 7) музика
- 8) візуальне мистецтво
- 9) театр

У рамках програми стипендіат отримує 3 500 злотих (три тисячі п'ятсот злотих) бруто щомісяця та 5 000 злотих (п'ять тисяч злотих) на придбання матеріалів і знарядь, необхідних для виконання Проекту стипендії (шляхом повернення сум витрат на основі фактур).

НЦК гарантує стипендіатові допомогу з боку індивідуального куратора та проживання.

Стипендії виплачуються на підставі двосторонньої угоди, підписаної між НЦК і стипендіатом.

Стипендія надається в сумі бруто. Відповідно до ст. 35 абз. 1 від 26.07.1991 р. Закону «Про податок з доходів фізичних осіб», від суми виплати, наданої Міністром культури і національної спадщини в рамках програми «Gaude Polonia», НЦК, як платник, зобов'язаний відрахувати завдаток для сплати податку від доходів громадян. Завдаток буде зніматися відповідно до ст. 35 абз. 3 і 4 названого Закону. НЦК перераховує суму стипендії нетто на банківський рахунок учасника стипендіальної програми.

Стипендіат програми «Gaude Polonia» отримає з НЦК інформацію про розмір одержаного доходу і відрахованого завдатку для сплати податку від доходів громадян.

Заявникам, які братимуть участь у конкурсі, стипендії можуть бути надані на період **від 1 лютого до 31 липня 2015 року**.

У конкурсі можуть брати участь фізичні особи, які:

- 1) займаються художньою творчістю, популяризацією культури та опікуються пам'ятками і можуть представити власні видатні творчі досягнення у своїй галузі;
- 2) клопочуться про надання стипендії з метою реалізації визначеного Проекту стипендії, що матиме суттєву художню цінність;
- 3) є громадянами Білорусі, України та інших держав Центрально-Східної Європи;
- 4) які не старші 40 років, у виняткових випадках – не старші 45 років.

Строк і порядок прийому заявок

1) Термін надання Заявок закінчується **15 жовтня 2014 р.**

2) Умовою розгляду Заявки є надіслання її до НЦК або Польських інститутів у Києві (чи Мінську для гр. Білорусі) в період, зазначений в абз. 1 цього Положення:

- Одного примірника заповненого формуляра Заявки в паперовому вигляді, підписаного Заявником (зразок формуляр Заявки – додаток 1 додається до цього Положення);
- Оригіналів щонайменше двох рекомендацій, які повинні бути датованими роком, в якому подається Заявка (зразок формуляра додається – додаток 2 до цього Положення);
- Портфоліо в паперовому вигляді або на диску CD/DVD.

Матеріали, про які йдеться в абз. 2, необхідно подати особисто або надіслати поштою на адресу:

Польський інститут у Києві:
вул. Б. Хмельницького, 29/2 оф. 17, 01-030 Київ.
Національний центр культури:
ul. Płocka 13, 01-231 Warszawa

У разі надіслання матеріалів поштою, датою прийому Заявки буде вважатися дата поштового штемпеля.

Формальні помилки

Не будуть розглядатися ті заявки, в яких буде виявлена одна з нижчезазначених формальних помилок:

- 1) Заявка на стипендію надіслана після закінчення терміну подання Заявок;
- 2) Недоставлена рекомендація або доставлена вже після закінчення терміну прийому Заявок;
- 3) Рекомендація видана особою, яка має родинні зв'язки із Заявником, або іншим Заявником, який у цей самий конкурсний період клопочеться про отримання стипендії «Gaude Polonia»;
- 4) У випадку, якщо Заявник надасть рекомендацію іншому Заявникові, що в цей самий конкурсний період клопочеться про отримання стипендії програми «Gaude Polonia», тоді обидві Заявки не будуть розглядатися по суті.

Формальні і суттєві вимоги

1. Заявка про надання стипендії складається з:

- 1) Заповненого формуляра Заявки в паперовому вигляді: детально описана концепція проекту повинна містити головну мету прохання про стипендію, програму і місце реалізації, обґрунтування доцільності надання стипендії та значення стипендії для заявника-стипендіата, назва установи, яку він представляє, та країна походження;
- 2) Рекомендації:
  - а) Рекомендації повинні бути від осіб, які в цій галузі є визнаними постатями;
  - б) Рекомендації повинні бути датовані тим роком, в якому подається Заявка про стипендію;
  - в) Рекомендація повинна містити: дані Заявника (ім'я і прізвище), дату оформлення рекомендації, дані особи, яка рекомендує (ім'я і прізвище), власноручний підпис особи, яка видає рекомендацію, зміст суті рекомендації;
  - г) Рекомендації повинні бути оформлені на бланку рекомендації;
  - д) Беруться до уваги також рекомендації, написані без використання формуляра, але вони повинні містити дані, зазначені в п. с;
  - е) У випадку перекладу на польську мову рекомендації, оформленої іноземною мовою, його не треба посвідчувати нотаріально;
  - г) Рекомендації не можуть бути ані ксероані сканованими копіями, тільки оригіналами;
  - д) Рекомендації не можна одночасно надіслати на інший конкурс;
- 3) Портфоліо в паперовому вигляді або на диску CD/DVD;
- 4) Копії диплому про закінчення вищого навчального закладу разом із нотаріальним перекладом.

2. НЦК залишає за собою право коректувати запропоновану програму в тій частині, яка стосується місця перебування стипендіата і його куратора.

3. Не передбачається можливість надавати доповнення до комплексу документів після завершення терміну 15 жовтня 2014 р.

4. Формуляр Заявки не повинен бути зшитим, склеєним або прошитим пружиною.

5. Направлення заявки про надання стипендії означає водночас, що Заявник приймає умови надання стипендій, які випливають з положень Закону «Про організацію і здійснення культурної діяльності» (Збірник законів 2012 р. поз. 406), *Розпорядження міністра культури і національної спадщини від 24.05.2012 р. щодо детальних правил і порядку надання стипендій особам, які займаються художньою творчістю, популяризацією культури і піклуються про пам'ятки, а також щодо розміру таких стипендій* (Збірник законів 2012 р. поз. 612), Закону «Про державні фінанси» (Збірник законів 2009 р. № 157, поз. 1240 з подальшими змінами), а також ухвалених на

основі цих документів наказів міністра, що викладені в оголошенні про конкурс на отримання стипендії «Gaude Polonia» 2015 року.

6. Заявник, декларуючи свою участь у конкурсі, підтверджує, що ознайомився зі зразком угоди про стипендію.

Оцінка Заявок

Подані заявки з формальної точки зору оцінюються працівниками НЦК.

1. Заявки, які формально правильно оформлені, далі розглядає Комісія.
2. Членів Комісії призначає міністр на основі пропозицій, поданих директором НЦК.
3. Комісія складається з представників Міністерства культури і національної спадщини, НЦК та представників інших установ культури і творчих кіл.
4. Комісія діє на основі розпорядку роботи Комісії.

1. Стипендії надаються, відповідно до рішення міністра і на основі рекомендацій Комісії.

2. Рішення міністра про надання стипендії приймається в період не раніше 15 грудня 2014 р., але не пізніше, ніж до 31 грудня 2014 р.

3. У виняткових ситуаціях (виконання важливих державних інтересів) міністр може прийняти рішення про надання стипендії «Gaude Polonia», не беручи до уваги думку Комісії.

Повідомлення та оголошення про рішення

1. Усі Заявники отримують повідомлення про результати конкурсу, причому Заявники, яким надано стипендію, отримують повідомлення в паперовому вигляді, а інші учасники – електронною поштою.

2. Інформація про надані стипендії публікується в Бюлетені публічної інформації міністерства.

3. Інформація при наданні стипендії, разом з інформацією про країну походження і спеціальність кандидатів, публікується на інтернет-сторінці НЦК.

Звіт про використання стипендій

1. Стипендіат зобов'язаний подати предметний звіт про реалізацію проекту стипендії (з доданням, в міру можливості, промоційних матеріалів у паперовій формі або на диску CD/DVD), в рамках якого буде також подано інформацію щодо знайомства Стипендіата із сучасною польською культурою.

2. Усі зміни, які стосуються цілі надання стипендії, потребують письмової згоди на це куратора і НЦК.

Формуляри анкети та рекомендаційного листа можна завантажити тут:

<http://www.polinst.kiev.ua/event898.html>

УВАГА! Заявку необхідно заповнювати розбірливо, на комп'ютері або друкованими літерами.

«Nauka łączy Ukrainę!»

Pod takim hasłem złączą wysiłki naukowcy i badacze praktycznie ze wszystkich stron Ukrainy.

Polsko-ukraiński projekt «ScientificFun – naukowe festyny na Ukrainie» czeka na dziewczyny i chłopców, kobiety i mężczyzn, miłośników nauk humanistycznych i technicznych jesienią tego roku. Projekt wystartował na Ukrainie: 6 i 7 września – we Lwowie, 7 września – w Tarnopolu. Kolejne spotkania odbędą się według harmonogramu: 13 września – Dniepropietrowsk, 14 września – Krzywy Róg, 20 września – Charków, 21 września – Kijów, 27 września – Łuck.

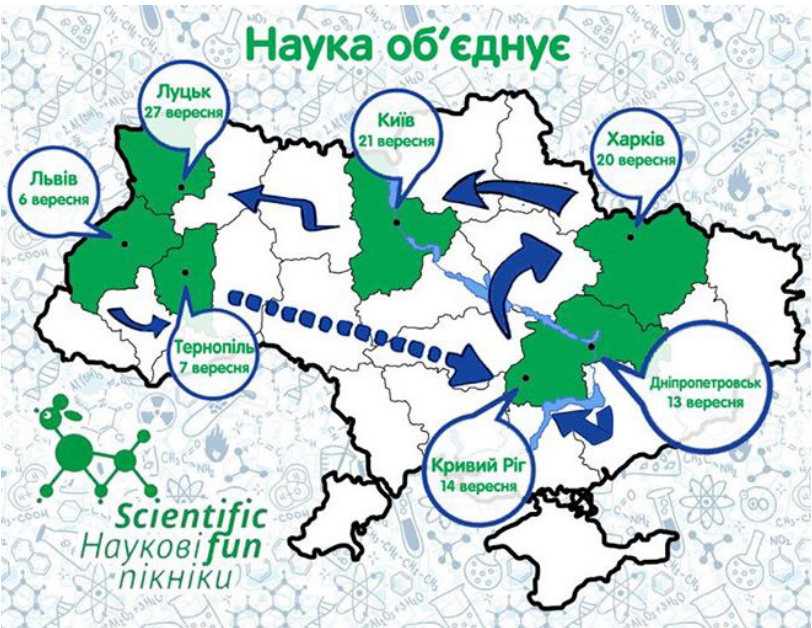
«Nauka uratuje Ukrainę» – ten apel ma na celu popularyzację nauki wśród młodzieży oraz rozwój współczesnej elity naukowej na Ukrainie. W ramach projektu każdy chętny będzie mógł pobeeksperymentować w improwizowanym laboratorium, poczuć się badaczem oraz porozmawiać z naukowcami.

Na miłośników sztuki naukowej czekają takie doświadczenia jak tworzenie mini-wulkanu, poskromienie pioruna, tworzenie iluzji graficznych – ale to nie wszystko, co zostało przygotowane dla uczestników i gości projektu «ScientificFun – naukowe festyny na Ukrainie». Organizatorzy planują łącznie kilkadziesiąt ciekawych doświadczeń z fizyki, chemii, biologii, astronomii, psychologii i ekonomii.

Projekt koordynuje Fundacja Wspólna Europa. Projekt jest zorganizowany dzięki wsparciu Fundacji «Edukacja dla Demokracji» w ramach programu «Przemiany w Regionie – RITA» Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz programu «Zawtra.UA» Fundacji Wiktora Pinczuka.

«Наука єднає Україну!»

Під таким гаслом об'єднуються науковці та дослідники практично з усіх куточків України.

Польсько-український проект «ScientificFun – наукові пікніки в Україні» чекає на дівчаток та хлопчиків, жінок та чоловіків, гуманітаріїв та техніків цієї осені. Він стартував в Україні: 6 і 7 вересня – у Львові, 7 вересня – в Тернополі. Наступні зустрічі відбуватимуться за таким графіком: 13 вересня – Дніпропетровськ; 14 вересня – Кривий Ріг; 20 вересня – Харків; 21 вересня – Київ; 27 вересня – Луцьк.

«Наука врятує Україну» – цей заклик має на меті популяризацію науки серед молоді та розвиток новітньої наукової еліти в Україні. У рамках проекту кожен охочий зможе поекспериментувати в імпроізований лабораторії, відчути себе дослідником та поспілкуватися з науковцями.

На поціновувачів наукового мистецтва очікуються такі досліди, як запалення міні-вулкану, приборкання блискавки, зображення оптичної ілюзії – це далеко не все, що чекає учасників та гостей проекту «ScientificFun – наукові пікніки в Україні». Загалом, організатори готують кілька десятків цікавих дослідів з фізики, хімії, біології, астрономії, психології та економіки.

Проект координує Fundacja Wspólna Europa. Проект проходить за підтримки Фонду «Освіта для Демократії» в рамках програми «Перетворення в Регіоні – RITA» Польсько-Американського Фонду Свободи та програми «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука.

Stefan Szajdak – wołyńnianin z wyboru

Стефан Шайдак – ВОЛИНЯНИН ЗА ПОКЛИКАННЯМ

О współtwórcy grupy poetyckiej «Wołyń» wspomina syn – Lech Wojciech Szajdak.

Про співзасновника поетичної групи «Волинь» згадує син Лех Войцех Шайдак.

Stefan Szajdak (1910-2004) urodził się we wsi Turze pod Ostrzeszowem (południowa wielkopolska) w rodzinie chłopskiej. Z wykształcenia był nauczycielem. W 1932 r. ukończył Państwowe Seminarium Nauczycielskie w Ostrzeszowie. W tym samym roku rozpoczął pracę jako nauczyciel w szkole podstawowej w Kępnie, a następnie w Ostrzeszowie. Od 1 września 1934 r. przeniósł na Wołyń, początkowo do Łucka, Równego, a następnie Kiwerca. Tam również pracował, jako nauczyciel do końca sierpnia 1939 r., zdając w 1937 r. praktyczny egzamin nauczycielski.

W latach 1938-1939, w celu pogłębienia swojego wykształcenia, rozpoczął zaoczne studia na Wydziale Humanistycznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie. Niestety wybuch II wojny przekreślił możliwość ich ukończenia. Okres pracy i życia na Wołyniu wśród wielonarodowościowej i wielokulturowej społeczności polskiej, ukraińskiej, żydowskiej, ormiańskiej i rosyjskiej Ojciec wykorzystał również na naukę wielu języków słowiańskich, w tym ukraińskiego i rosyjskiego.

Z chwilą wejścia armii radzieckiej do Kiwerca Ojciec został aresztowany, a następnie wywieziony do obozu pracy na Syberii.

Na Wołyniu w Kiwercach w latach 30-tych XX wieku Ojciec współtworzył grupę poetycką «Wołyń» z Wacławem Iwanikiem (późniejszym polskim poetą emigracyjnym, osiadłym po II wojnie w Kanadzie) i Czesławem Janczarskim (powojennym redaktorem naczelnym czasopisma dla dzieci «Miś», wydawanego w Warszawie) oraz Zygmuntem Rumlem. W późniejszym okresie do grupy «Wołyń» przyłączyli się Józef Łobodowski, Władysław Milczarek, Zuzanna Ginczanka i Jan Śpiewak.

Młodzi wówczas poeci, w większości nauczyciele, marzyli o wydaniu jednodniówki, a nawet o poetyckim piśmie regionalnym. Swe zamierzenia częściowo zrealizowali w wydawanej gazecie «Echa Szkolne». Ponadto opublikowali kilka tomików poetyckich. Wiejskie krajobrazy Wołynia, jego obyczaje,

obrzędy znalazły niejednokrotnie odbicie w ich twórczości. Niestety wybuch wojny przekreślił ich dalsze plany oraz marzenia.

Józef Czechowicz, jeden z najbardziej oryginalnych i wysoko ocenianych polskich poetów awangardowych 20-lecia międzywojennego, w artykule zatytułowanym «Poezja Wołynia» zamieszczonym w «Kurjerze Literacko-Naukowym» [1938, nr 50 (12.XII), s. 8-9], charakteryzuje poetycką sylwetkę Ojca, «jako poetę idącego własną drogą. Chropowate nieraz w wyrazie miniaturki wierszowane stanowią niezaprzeczony osobisty jego dorobek. Poeta posiada dar samorodnego podpatrywania świata i obywateli niemalże bez pośrednictwa literatury». Zdaniem Czechowicza Ojciec przypomina Czuchnowskiego z okresu jego pięknych zbiorów: «Kobiety i konie» oraz «Poranek gorzycy», chociaż bez jego błyskotliwości: «Szajdak jest raczej surowy, co stanowi urok tych wierszy, ujmujących w formę poetycką pejzaż Wołynia, jego obyczaje, obrzędy i zabobony». W poezji Ojca dostrzega się silne związki z pięknem krajobrazu.

Jednakże początki twórczości poetyckiej Ojca sięgają już 1929 r., kiedy mając 19 lat był łączony z polskimi poetami autentystami. Autentyści nazywani byli często «Okoliczanie», ponieważ skupiali się wokół miesięcznika «Okolica Poetów», wydawanego w Ostrzeszowie Wielkopolskim w latach 1935-1939. Autentyzm, jako kierunek poetycki w polskiej literaturze międzywojennej, zainicjowany został przez Stanisława Czernika, jednocześnie redaktora tego miesięcznika. «Okolica Poetów» stała się miejscem publikacji znanych wówczas poetów i pisarzy (L. Staff, J. Tuwim, J. Lechoń, J. Iwaszkiewicz, A. Śłonimski, M. Pawlikowska-Jasnorzewska, K. Iłakowiczówna, K.I. Gałczyński, J. Przyboś, M. Jastrun) oraz wielu debiutantów – zwolenników programu S. Czernika. Do tej ostatniej grupy należeli wybitni poeci-autentyści (Jan Bolesław Ożóg, Czesław Janczarski, Stanisław Piętak, Józef Andrzej Frasiak oraz Stefan Szajdak). Wielu z nich, reprezentujących młodą inteligencję, łączyły chłopskie korzenie, stąd najczęściej podejmowało tematykę

Stefan Szajdak (1910-2004) narodился в селе Тузе біля Острешова (південь Великопольщі) в селянській родині. За освітою він був учителем. У 1932 р. закінчив Державну вчительську семінарію в Острешові. 1 вересня 1934 р. переїхав на Волинь, спочатку до Луцька, Рівного, а потім до Ківерців. Там, у 1937 р., здав учительський екзамен і до кінця серпня 1939 р. працював учителем.

У 1938-1939 роках, з метою самовдосконалення, розпочав заочне навчання на гуманітарному факультеті Католицького університету в Любліні. На жаль, початок Другої світової перекреслив можливість закінчити розпочате. Період перебування та праці на Волині серед багатонаціональної та багатокультурної польської, української, єврейської, вірменської і російської спільноти, батько використав для вивчення слов'янських мов, зокрема, української та російської.

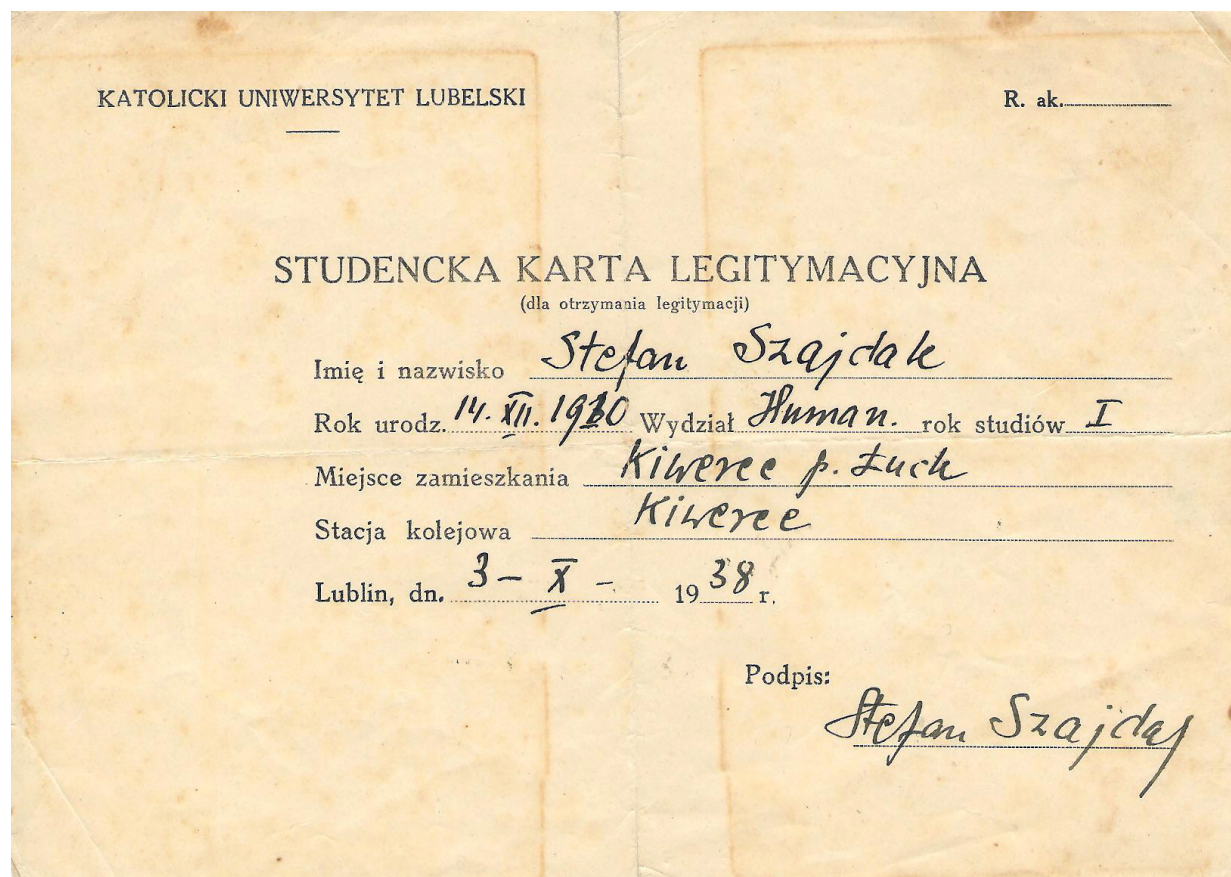
Після приходу радянських військ у Ківерці батька заарештували, а потім вислали до трудового табору в Сибір.

У 30-ті роки XX століття на Волині, в Ківерцях, батько разом із Вацлавом Іванюком (пізніше польський поет в еміграції, який осів після Другої світової війни в Канаді), Чеславом Янчарським (повоєнним головним редактором журналу для дітей «Miś», котрий виходив у Варшаві) та Зигмунтом Румлем став співзасновником поетичної групи «Волинь». Пізніше до групи долучилися Юзеф Лободовський, Владислав Мільчарек, Зузанна Гінчанка і Ян Спєвак.

Молоді на той час поети, більшість із яких були вчителями, мріяли про видання односторонньої газети та, навіть, регіонального поетичного журналу. Свої мрії вони частково реалізували, видаючи газету «Echa Szkolne». Окрім цього, видали кілька збірок віршів. Сільські краєвиди Волині, її звичаї та обряди не раз відображалися в їхній творчості. На жаль, війна перекреслила їхні подальші плани та мрії.

Юзеф Чехович, один із найбільш оригінальних та відомих польських авангардних поетів міжвоєнного двадцятиліття, у статті під назвою «Поезія Волині», надрукованій у виданні «Kurjer Literacko-Naukowy» [1938, № 50 (12.XII), с. 8-9], характеризує батька, «як поета, котрий іде власною дорогою. Віршовані мініатюри, які часом виглядали немелодійними, становлять його незаперечний особистий dorobek. Поет володіє даром унікального сприйняття світу й обходить майже без посередництва літератури». На думку Чеховича, батько подібний до Чухновського з того періоду, коли з'явилися його прекрасні збірки «Kobiety i konie» та «Poranek gorzycy», хоча й без його блиску: «Шайдак, радше, простий, що робить чарівними його вірші, які поетично зображають пейзаж Волині, її звичаї, обряди й забобони». Поезія батька оспівує красу краєвидів.

Витоки поетичної творчості батька сягають 1929 р. Тоді він мав 19 років і його відносили до польських поетів-автентистів. Їх ще часто називали «Околичани», оскільки вони творили гроно щомісячного видання «Okolica Poetów», котре виходило в Острешові Великопольському в 1935-1939 роках. Автентизм як поетичний напрям у польській міжвоєнній літературі започаткував редактор цього журналу Станіслав Чернік. У часописі «Okolica Poetów» були опубліковані твори знаменитих на той час поетів та письменників (Л. Стафф, Ю. Тувім, Я. Лехонь, Я. Івашкевич, А. Слоніньський, М. Павліковська-Ясножєвська, К. Ілаковичувна, К.І. Галчинський, Я. Пшибось, М. Яструн), а також багатьох дебютантів – прихильників програми Станіслава Черніка. До цієї групи належали відомі поети-автентисти (Ян Болеслав Ожуг, Чеслав Янчарський, Станіслав Пентак, Юзеф Анджей Фрасік та Стефан Шайдак). Багато з цих представників молодшої інтелігенції мали селянське походження, тому так часто присвячували свої твори сільській тематиці. Ця літературна течія визнавала предметом по-

Lato

*Dwór na chochole
i piastowska modlitewnia w popiele.*

*Krzyż.
Szosa cwałująca w dół z szybkością lat.
Śródpolny kurhan szwedzki: dziejów stóg,
młodzieńczo otwarty prostokąt chat
i ramy najskromniejsze z piennych dróg.*

*Wasz dom na wzgórku - czerwony mur
z naszych twarzy brał farbę i wzór.*

*Dziś myśli zielone chce uwieść Wołyń,
jak Łuck lubartowski Styr,
Kiwerce, Kiwerce -
kłujący życia wir,
o skrzypce poezji wołające serce.*

*Gdy wiatr zachodni ukochaną brzezinę łamie,
wspominam Poznań, Bałczynę, Kochłowy: wakacje.
Cieszę jak piękny list lub widok ojca w bramie,
gdy wcześniej rano powraca ze stacji.*

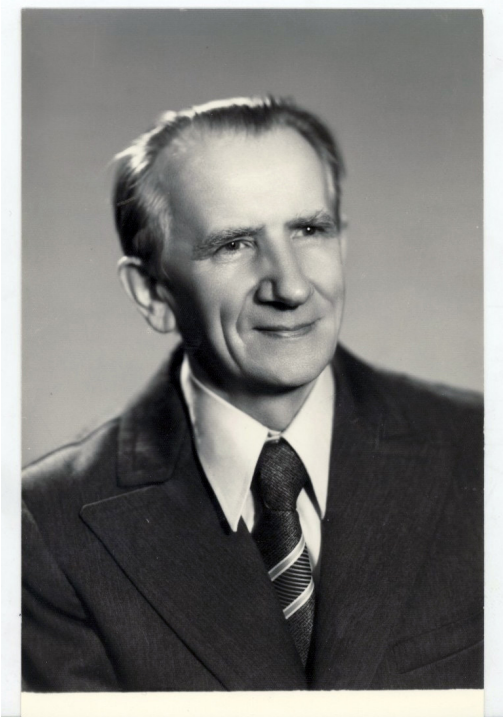
«Okolica Poetów» 1936, nr 8(17), s. 13;
«Okolica Poetów» - numer okolicznościowy, Łódź VI 1978, s. 65;
«Okoliczanie» - Antologia poezji polskiego autentyzmu, Warszawa 1984, s. 147

wiejską. Ten nurt literacki tylko osobiste przeżycia oraz doświadczenia poety uznawał za przedmiot poezji, przeżycia ujęte w sposób bezpośredni, naturalny. Wielu poetów z tej grupy przedstawiało świat ludzi prostych w ich codziennej, trudnej egzystencji, odkrywało lokalny pejzaż, lokalny patriotyzm. Niekiedy, więc określano ich pejzażystami poezji. Uważa się, że poezję autentystów cechował związek z tradycją Awangardy Krakowskiej.

Przed 1939 r. Ojciec debiutował wierszami w czasopiśmie literackich: «Wici Wielkopolskie», «Okolica Poetów», «Kamena» (wydawana w Lublinie), «Kultura», «Kuźnica», «Fontana», «Prosto z Mostu», «Miesięcznik Literatury i Sztuki» oraz na łamach pism społeczno-politycznych: «Nowy Przyjaciel Ludu» w Kępnie, «Gazeta Ostrzeszowska» w Ostrzeszowie, «Wielkopolanin» w Poznaniu.

Po wojnie Ojciec opublikował wiersze w czasopiśmie i gazetach: «Nurt», «Gazeta Poznańska», «Głos Wielkopolski», «Literacki Głos Nauczycielski», «Bez Przysłony», «Fakty», «Nike», «Tygodnik Ludowy», «Średzki Kwartalnik Kulturalny», «Okolica Poetów» (1978 r., numer okolicznościowy), «Chłopska Droga», «Gazeta Zachodnia». Ponadto w tym okresie wydał kilka tomików poezji m.in. «Blask życia», «Dedykacje słońcu», «Gorące źródła».

W 1978 r. Wydawnictwo łódzkie zamieściło Jego utwory w «Antologii poezji autentystów», a Wydawnictwo Poznańskie w 1981 r. wydrukowało wiersze Ojca w antologii «Pieśni i pejzaże». Jego wiersze zawierały również antologie: «Drugi puls» (almanach poezji nauczycieli, Poznań 1984 r.), «Czas niezapisany» (almanach poetycki, Poznań 1999 r.). Utwory Ojca były prezentowane na antenie poznańskiego i warszawskiego radia.

Był również laureatem konkursów poetyckich w Gdańsku (1984 r.), Poznaniu (1986 r.) oraz w Zduńskiej Woli (1986 r.). Po 1945 r. opublikował również wiele prac krytycznych w czasopiśmie pedagogicznych. Był również współautorem książek «Film skuteczną pomocą dydaktyczną» (Warszawa, 1970 r.) oraz «Wielkopolskie sejmiki szlacheckie» (Środa Wlkp, 1984 r.).

Lech Wojciech SZAJDAK

Wołyński las

Gdy mnie nie było,
I was nie było,
rósł wołyński las.

Drzewa
lesiły się bezkresnie
pachnąc żywicznie i leśnie.

Ramiona
kładły na barki
na szyję
na biodra
(dzieci tak kładą w zabawach)
i śpiewały słowiańską pieśń.

Czas
rozłupał gęsty las
gęstą treść

Okolica Poetów 1935, 2, s. 18.

ezji tylko osobiste przeżycia i doświadczenia poety, jak były pokazane bezpośrednio, przyrodnie. Baгато poetів із цієї групи представляли світ простих людей із їхнім щоденним тяжким існуванням, відкривали місцевий пейзаж та місцевий патріотизм. Часом їх називали пейзажистами поезії. Вважалося, що поезії автентистів був притаманний зв'язок із традицією Краківського авангарду.

Перед 1939 р. батько дебютував зі свої-

ми віршами в літературних журналах: «Wici Wielkopolskie», «Okolica Poetów», «Kamena» (виходила в Любліні), «Kultura», «Kuźnica», «Fontana», «Prosto z Mostu», «Miesięcznik Literatury i Sztuki», а також у суспільно-політичних журналах: «Nowy Przyjaciel Ludu» в Кемпні, «Gazeta Ostrzeszowska» в Остшешові, «Wielkopolanin» у Познані.

Після війни опублікував вірші в журналах і газетах: «Nurt», «Gazeta Poznańska», «Głos Wielkopolski», «Literacki Głos Nauczycielski», «Bez Przysłony», «Fakty», «Nike», «Tygodnik Ludowy», «Średzki Kwartalnik Kulturalny», «Okolica Poetów» (1978 р., спеціальний номер), «Chłopska Droga», «Gazeta Zachodnia». Окрім цього, у цей період він видав кілька збірок поезії, зокрема: «Blask życia», «Dedykacje słońcu», «Gorące źródła».

У 1978 р. Лодзьке видавництво розмістило його твори в «Antologii poezji autentystów», а Познанське видавництво в 1981 р. надрукувало вірші батька в антології «Pieśni i pejzaże». Його вірші увійшли також до антологій «Drugi puls» (альманах учительської поезії, Познань 1984 р.) та «Czas niezapisany» (поетичний альманах, Познань 1999 р.). Твори батька звучали на хвилях познанського та варшавського радіо. Він був також лауреатом поетичних конкурсів у Гданську (1984 р.), Познані (1986 р.) та Здунській Волі (1986 р.). Після 1945 р. опублікував багато критичних праць у педагогічних журналах. Був також співавтором книжок «Film skuteczną pomocą dydaktyczną» (Варшава, 1970 р.) та «Wielkopolskie sejmiki szlacheckie» (Сьрода-Великопольська, 1984 р.)

Лех Войцех ШАЙДАК

W muzeum Lipińskiego

W czasie sierpniowych odwiedzin Wołynia, dziennikarze ze wschodu i południa Ukrainy zwiedzili muzeum rodziny Lipińskich. To w tym domu minęły dziecięce i młode lata wybitnego historyka, ukraińskiego polityka Wiaczesława Lipińskiego.

Na Wołyniu szanują swojego słynnego rodaka, często nazywając go Polakiem z pochodzenia, a Ukraińcem z powołania. Muzeum Wiaczesława Lipińskiego znajduje się we wsi Zaturce na Wołyniu rejonu Łokaczńskiego w obwodzie wołyńskim. Jest to zabytek historyczny o randze krajowej. Do muzeum prowadzi ścieżka, a dookoła rosną stare wysokie drzewa. Wcześniej park Lipińskich był swoistą wizytówką Wołynia.

Rodzina Lipińskich pochodzi z Polski. Pracownicy muzeum powiedzieli, że jako pierwszy z rodziny Lipińskich na Wołyń trafił dziadek Wiaczesława – Włodzimierz Seweryn-Marian (1814–1883). Po ukończeniu Krzemienieckiego Liceum i służby wojskowej ożenił się z Emilią Beczkowską, właścicielką wsi Zaturce. Niebawem majątek w Zaturcach odziedziczył syn Włodzimierza i Emilii Lipińskich Kazimierz Sylwester Antoni.

W domu, gdzie mieszkał Wiaczesław Lipiński, pozostało wiele przedmiotów z tamtych czasów. Można obejrzeć notesy, książki, walizy, obrazy, stare rodzinne zdjęcia, meble i naczynia. Zachowało się też świadectwo dojrzałości Wiaczesława Lipińskiego, wydane w 1902 roku po

ukończeniu Pierwszego Gimnazjum Kijowskiego. Ciekawostką jest fakt, że na dokumencie nie widnieją tylko celujące oceny, m.in. oceny z nauk humanistycznych były nieco wyższe, niż z fizyki czy matematyki.

Unikalny zbiór rzeczy osobistych i archiwum Wiaczesława Lipińskiego i jego rodziny, udało się zgromadzić dzięki jego córce Ewie Lipińskiej-Siędzielowskiej z Londynu, bratankom Janowi i Kazimierzowi Lipińskim z Krakowa i Jerzemu Lipińskiemu z Gdańska. Do muzeum zostało przekazanych 200 eksponatów, w tym też dokumenty, rzeczy osobiste, pocztówki i zdjęcia.

Muzeum rodziny Lipińskich zostało założone w 2011 roku. Można je zwiedzać w godzinach od dziewiątej rano do piątej wieczorem, oprócz poniedziałku i wtorku.

We wsi Zaturce stoi pomnik Wiaczesława Lipińskiego. W 1931 roku Lipiński został pochowany na cmentarzu katolickim w Zaturcach, ale dzisiaj krajoznawcy nie są w stanie określić dokładnie miejsca, gdzie znajduje się jego grób. Za czasów radzieckich cmentarz ten został całkowicie zniszczony.

Maja GOŁUB

У музеї Липинського

Під час серпневих відвідин Волині журналісти зі сходу та півдня України побували в музеї-садибі родини Липинських. У цьому будинку пройшли дитячі та юнацькі роки видатного історика, українського державного діяча В'ячеслава Липинського.

На Волині шанують свого відомого земляка, часто називають його поляком за національністю, а українцем – за духом. Меморіальний музей В'ячеслава Липинського знаходиться в селі Затурці Локачинського району Волинської області. Це пам'ятка історії національного значення. До музею веде стежка, а навколо – старі височезні дерева. Раніше парк Липинських був своєрідною «визитівкою» Волині.

Родина Липинських походить із Польщі. Працівники музею розповіли, що першим із родини Липинських на Волинь потрапив дід В'ячеслава – Володимир Северин-Мар'ян (1814-1883 рр.). Після закінчення Кременецького ліцею та служби в армії він одружився з Емілією Бечковською, власницею частини села Затурці. Згодом маєток у Затурцях успадкував син Володимира та Емілії Липинських Казимир-Сильвестр-Антоній.

У будинку, де жив В'ячеслав Липинський, є чимало речей, якими він користувався. Там можна побачити записники, книги, валізи, картини, старі фотографії родини Липинських, меблі та посуд тих часів. Зберігається

тут також атестат зрілості В'ячеслава Липинського, виданий у 1902 році після закінчення Першої київської гімназії. Цікаво, що там не лише відмінні оцінки. Гуманітарні науки краоцінені ще, ніж фізико-математичні.

Унікальну колекцію особистих речей та документів В'ячеслава Липинського та його родини вдалося зібрати завдяки його дочці Єві Липинській-Сенделовській із Лондона, племінникам Яну та Казимиру Липинським із Кракова та Єжи Липинському з Гданська. Музею передали близько 200 експонатів, серед яких, документи, особисті речі, листівки, фото.

Музей родини Липинських відкрили у 2011 році. Працює він із 9 години ранку до 17:00, крім понеділка та вівторка.

У селі Затурці стоїть також пам'ятник В'ячеславу Липинському. Проте краєзнавці не знають, де точно знаходиться його могила. У 1931 році Липинського поховали на католицькому кладовищі в Затурцях, яке пізніше, у радянські часи, було зруйноване.

Мая ГОЛУБ

Hollande zdecyduje o Mistralach dla Rosji w październiku

Prezydent Francois Hollande powiedział na zakończenie szczytu NATO w Newport, że Francja jest gotowa wejść do koalicji przeciwko Państwu Islamskiemu, a decyzję o dostarczeniu Rosji okrętów Mistral w październiku podejmie «w zależności od sytuacji».

Przypomniał warunki dostawy Mistrali: «aby zawieszenie broni i porozumienie polityczne było dostatecznie zaawansowane».

– Dlatego decyzję w zależności od sytuacji podejmę w końcu miesiąca – zaznaczył na konferencji prasowej.

Pierwszy okręt typu Mistral o nazwie «Władystok» miał trafić do Rosji w październiku; druga jednostka, nazwana «Sewastopol», miała zostać dostarczona w listopadzie 2015 r.

PAP

Олланд вирішить долю «Містралів» для Росії в жовтні

Президент Франсуа Олланд заявив наприкінці саміту НАТО в Ньюпорті, що Франція готова увійти в коаліцію проти Ісламської держави, а рішення про поставку Росії кораблів «Містраль» прийме в жовтні, «в залежності від ситуації».

Він нагадав умови поставки «Містралів»: «Щоби припинення вогню і політичні домовленості досягли успіху».

«Тому рішення, в залежності від ситуації, прийму в кінці місяця», – зазначив Олланд на прес-конференції.

Перший корабель типу «Містраль» під назвою «Владивосток» мав потрапити до Росії в жовтні, другий, що носить назву «Севастополь», мав бути доставлений у листопаді 2015 р.

PAP

Ostrożne NATO

Nowa koalicja uderzy w islamistów.

Osiem kluczowych państw sojuszu pomoże Stanom Zjednoczonym walczyć z Państwem Islamskim w Iraku i Syrii: to poza Polską Francja, Wielka Brytania, Niemcy, Kanada, Turcja, Włochy i Dania. Nową koalicję wesprze także Australia.

Amerykane z góry wykluczają desant wojsk na terenach okupowanych przez ekstremistów. Także prezydent Bronisław Komorowski oświadczył, że Polska nie wyśle do Iraku i Syrii żołnierzy.

Rzeczpospolita

Обережне НАТО

Нова коаліція вдарить по ісламістам.

Вісім ключових держав Альянсу допоможуть Сполученим Штатам Америки воювати з Ісламською державою в Іраку та Сирії. Окрім Польщі, це Франція, Великобританія, Німеччина, Канада, Туреччина, Італія і Данія. Нову коаліцію підтримує також Австралія.

Американці не планують висилати війська на окуповані екстремістами території. Президент Броніслав Коморовський також заявив, що Польща не висилатиме солдатів до Іраку та Сирії.

Rzeczpospolita

Rosyjskie MSZ: ćwiczenia NATO na Ukrainie mogą zaszkodzić procesowi pokojowemu

Zaplanowane na połowę września ćwiczenia NATO na Ukrainie i retoryka liderów państw członkowskich zaprezentowana na szczycie w Newport mogą zaszkodzić procesowi pokojowemu – oceniło rosyjskie MSZ. W oświadczeniu wydanym już po informacji o podpisaniu w Mińsku zawieszenia broni wyrażono obawę, że ćwiczenia mogą spowodować «zwiększenie napięcia» i doprowadzić do pogłębienia podziałów w ukraińskim społeczeństwie.

MSZ Federacji Rosyjskiej oznajmiło, że oświadczenia przywódców państw członkowskich NATO dotyczące sytuacji w Donbasie «grożą zerwaniem zapoczątkowanego postępu w procesie pokojowym na Ukrainie».

Tvn24

Російське МЗС: «Навчання НАТО в Україні можуть зашкодити мирному процесові»

«Заплановані на середину вересня навчання НАТО в Україні і позиція лідерів країн-членів, представлена на саміті в Ньюпорті, можуть зашкодити мирному процесові», – заявило російське МЗС. У заяві, оголошеній вже після появи інформації про те, що в Мінську прийнято рішення щодо призупинення вогню, виражено побоювання, що навчання можуть призвести до «підвищення напруги» і спричинити поглиблення поділу в українському суспільстві.

МЗС Російської Федерації повідомило, що заяви лідерів країн-членів НАТО щодо ситуації на Донбасі «загрожують зриву започаткованого поступу в мирному процесі в Україні».

Tvn24

Wałęsa: Jak Rosjanie się ruszą, idę jako pierwszy z Noblēm na piersiach

Były prezydent Lech Wałęsa odniósł się do relacji Zachód-Rosja.

Ja bym powiedział do Putina: proszę pana, na polską ziemię nie wejdiesz pan, a przynajmniej z niej nie zejdziesz. Bądź pan poważny. To nie czas na żarty – zaczął Wałęsa. – Zachód, NATO powinny wyciągnąć wnioski. Jeśli on tak bezczelnie kłamie, nie dotrzymuje zobowiązań, to dlaczego NATO ma dotrzymywać zobowiązań? Mówić: my jesteśmy grzeczni. Wycelowaliśmy tylko dla żartów. Podobnie jak on rozmawiać, ale dobrze przy okazji przygotować Polskę, która nie może się ani na

2014 | NATOSCOPE

milimetr cofnąć – dodał.

Zdaniem byłego prezydenta Polska «powinna się zachować kulturalnie», ale «tutaj się nie da». – Jeśli ktoś gra na jednym boisku i w szachy, i w boks, to trzeba mu dorównać. Nie ma rady. Ja bym więc zachowywał się tak samo jak on. On kłamie, to my też powinniśmy mówić: my tu nic nie ulepszymy, my się tylko bawimy. Szantażysty nie można ustępować. Powinno być zdecydowane stanowisko: wojny nie chcemy, oczywiście, ale jak on straszy atomem, to z drugiej strony też trzeba postawić atom. Jeśli tylko Rosjanie by się ruszyli, idę jako pierwszy. Z Noblēm na piersiach. Tylko proszę o dobrą rakietę.

Wprost

Валенса: «Якщо росіяни наступатимуть, то я вийду першим, з Нобелівською нагородою на грудях»

Колишній президент Польщі Лех Валенса прокоментував відносини Захід-Росія.

«Я сказав би Путіну: прошу пана, на польську землю ви не ступите, а якщо це зробите, то вже з неї не зійдете. Будьте серйозними. Зараз не час на жарти, – розпочав Валенса. – Захід, НАТО повинні зробити висновки. Якщо він (Путін, – ред.) так відверто обманює, не дотримується домовленостей, то чому НАТО має дотримуватися зобов'язань? Треба сказати: «Ми порядні, напали тільки, щоб пожартувати». Треба говорити так само, як він, але при нагоді добре підготувати Польщу, яка не може відступити ані на міліметр».

На думку колишнього президента, Польща «повинна поводитися культурно», але «не в цьому випадку». «Якщо хтось на одному майданчику грає і в шахи, і в бокс, то йому треба відповісти так само. Немає іншої можливості. Я поведився би так само, як і він. Він обманює, отже, ми теж мусимо говорити, що нічого ми не поліпшуємо, тільки граємося. Шантажистові не можна поступатися. Повинна бути чітка позиція: війни, звичайно, не хочемо, але якщо він лякає атомом, то з іншого боку теж треба поставити атом. Як тільки росіяни наступатимуть, то я вийду першим. Із Нобелівською нагородою на грудях. Тільки прошу дати мені добру ракету».

Wprost

Baza NATO jednak w Polsce?

NATO podejmie decyzję o utworzeniu pięciu nowych baz wojskowych w Europie Środkowej i Wschodniej – informuje «Frankfurter Allgemeine Zeitung».

Według niemieckiego dziennika bazy powstaną w trzech krajach bałtyckich, Polsce i Rumunii. W każdej ma stacjonować na stałe od 300 do 600 wojskowych zajmujących się logistyką, rozpoznaniem i planowaniem operacji wojskowych. Ich zadaniem będzie przygotowywanie manewrów, a w razie konieczności akcji wojskowych.

Autorzy planu uznali Rosję za «zagrożenie dla bezpieczeństwa euroatlantyckiego». NATO zobowiąże się do podniesienia zdolności wojskowych członków Sojuszu w Europie Wschodniej oraz przekazania im wyposażenia.

Gazeta.pl

База НАТО все ж буде у Польщі?

«НАТО прийме рішення про створення п'яти нових військових баз у Центральній та Східній Європі», – повідомляє «Frankfurter Allgemeine Zeitung».

Згідно з повідомленнями щоденного німецького видання, бази з'являться у трьох балтійських країнах, Польщі та Румунії. У кожній має перебувати постійно від 300 до 600 військових, які займатимуться логістикою, виявленням і плануванням військових операцій. Їхнім завданням буде підготовка навчань, а в разі необхідності – військових операцій.

Автори плану визнали Росію «загрозою євроатлантичної безпеки». НАТО бере на себе підвищення військових умінь членів Альянсу у Східній Європі, а також передачу їм обладнання.

Gazeta.pl

Rasmussen: Kraje NATO zapowiedziały większe wydatki obronne

Kraje NATO zapowiedziały zwiększenie wydatków na cele obronne do poziomu 2 proc. PKB w ciągu dekady – poinformował sekretarz generalny Anders Fogh Rasmussen na zakończonym w piątek po południu szczycie Sojuszu w walijskim Newport.

«Zgodziliśmy się, że odwrócimy tendencję do zmniejszenia wydatków na obronność» – powiedział Rasmussen. Dodał, że za rok Sojusz dokona przeglądu działań podjętych w celu zwiększania środków na cele obronne.

«Agresja Rosji na Ukrainę to dzwonek alarmowy. Dokładnie to skłoniło kraje Sojuszu do przeanalizowania inwestycji na

obronność. Nie możemy uznawać, że bezpieczeństwo jest dane raz na zawsze» – oświadczył. Przypomniał, że Rosja przez pięć minionych lat zwiększyła wydatki na obronność o 50 proc., a kraje NATO zmniejszyły te wydatki średnio o 20 proc.

Gazeta Wyborcza

Расмуссен: «Країни НАТО пообіцяли збільшити витрати на оборону»

«Країни НАТО пообіцяли збільшити витрати на оборонні цілі до 2 % ВВП упродовж декади», – заявив Генеральний секретар Андерс Фог Расмуссен на саміті Альянсу в Ньюпорті (Уельс), котрий завершився в п'ятницю після обіду.

«Ми погодилися, що змінимо тенденцію до зменшення витрат на оборону», – сказав Расмуссен. Додав також, що через рік Альянс перегляне рішення, прийняті з метою збільшення витрат на оборонні цілі.

«Агресія Росії в Україні – це сигнал на сполох. Вона схилила країни Альянсу до того, щоб переглянути інвестиції в обороноздатність. Ми не можемо стверджувати, що безпека дається раз і назавжди», – заявив він. Нагадав також, що Росія впродовж останніх п'яти років збільшила витрати на оборону на 50%, а країни НАТО зменшили ці витрати приблизно на 20 %.

Gazeta Wyborcza

Ukraina chce do NATO

Partia Julii Tymoszenko inicjuje referendum w sprawie przystąpienia Ukrainy do NATO. Aby plebiscyt mógł dojść do skutku konieczne jest zdobycie 3 milionów podpisów. Członkostwo Ukrainy w NATO popiera 40,8 proc. Ukraińców.

Inicjatywa partii Batkivschyna przy obecnej napiętej sytuacji przez komentatorów uznawana jest za odpowiedź na posunięcia Moskwy. Referendum jest także wynikiem zapowiedzi sekretarza generalnego NATO Andersa Fogha Rasmussena, że Ukraina zostanie członkiem NATO, jeśli tego zechce i jeśli spełni wymagane kryteria.

– Nie jest to tylko ruch ze strony byłej premier, ponieważ już wcześniej rząd i prezydent Ukrainy wskazywali, że są zainteresowani zmianą bezblokowego statusu Ukrainy. Proces będzie długi i NATO na pewno nie zdecyduje się przyjąć państwa, które jest w stanie wojny, ale kierunek został już nakreślony – ocenił Jan Piekło z Fundacji Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI.

Polskie Radio

Україна хоче в НАТО

Партія Юлії Тимошенко ініціює референдум щодо вступу України в НАТО. Аби таке волевиявлення відбулося, необхідно зібрати 3 мільйони підписів. Членство України в НАТО підтримує 40,8 % українців.

Ініціатива партії «Батьківщина» при нинішній напруженій ситуації, на думку експертів, є відповіддю на наступ Москви. Ідея проведення референдуму з'явилася також як реакція на обіцянку Генерального секретаря НАТО Андерса Фог Расмуссена, що Україна стане членом НАТО, якщо цього забажає і виконає необхідні критерії.

«Це крок не тільки з боку колишньої прем'єр-міністр, оскільки ще раніше уряд і Президент України заявили, що зацікавлені зміною позаблокового статусу держави. Процес буде довгим і НАТО точно не наважиться на те, щоб узяти до свого складу країни, які перебувають в стані війни, однак напрямок уже окреслений», – заявив Ян Пекло із Фундації польсько-української співпраці «PAUCI».

Polskie Radio

Szczyt NATO w 2016 roku odbędzie się w Warszawie

Kolejny szczyt Sojuszu Północnoatlantyckiego w 2016 roku odbędzie się w Warszawie – zapowiedział w Newport prezydent Bronisław Komorowski.

– Chciałem zaprosić na następny szczyt w 2016 roku do Polski, do Warszawy. To będzie niesłychanie interesujące doświadczenie, bo to będzie szczyt NATO w Polsce, w Warszawie, tam, gdzie kiedyś powstał i został obalony Układ Warszawski – powiedział Komorowski na wspólnej konferencji prasowej z sekretarzem generalnym NATO Andersem F. Rasmussenem.

– To bardzo zasadne, by Polska była gospodarzem kolejnego szczytu NATO – podkreślił z kolei Rasmussen. Dodał, że to niezmiernie silny sygnał zaangażowania Polski w Sojusz, a także bardzo widocznej obecności NATO we wschodnich rejonach Sojuszu.

PAP

Саміт НАТО у 2016 році відбудеться у Варшаві

«Наступний саміт Північноатлантичного альянсу у 2016 році відбудеться у Варшаві», – заявив у Ньюпорті президент Броніслав Коморовський.

«Хочу запросити на наступний саміт у 2016 році до Польщі, у Варшаву. Це буде надзвичайно цікавий досвід, оскільки саміт НАТО пройде в країні, в котрій колись засновано, а пізніше припинено існування Організації Варшавського договору», – сказав Коморовський на прес-конференції, проведеній разом із Генеральним секретарем НАТО Андерсом Фог Расмуссеном.

«Надзвичайно важливо, що Польща стане господарем наступного саміту НАТО», – підкреслив у свою чергу Расмуссен. Він також додав, що це серйозний сигнал про ангажування Польщі в Альянс, а також про відчутну присутність НАТО у східних регіонах Альянсу.

PAP

PRACA // РОБОТА

Луцький міський центр зайнятості

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
агент страховий	1 218	Збільшення клієнтської бази. Укладення договорів на страхування. Знання ПК.
адміністратор сис-теми	1 800	досвід роботи програміста,знання програмування,забезпечення штатної роботи комп'ютерної техніки, мереж програмного забезпечення, обслуговування серверу, знання UNIX -систем,ОС:LINUX,Fru BSD.WINDOWS,Досконале знання ПК
адміністратор сис-теми	1 500	робота з дому,забезпечення штатної роботи комп'ютерної техніки,мереж програмного забезпечення, обслуговування серверу, знання UNIX -систем,ОС:LINUX,Fru BSD.WINDOWS,Досконале знання ПК
бармен	1 218	Обслуговує споживачів: пропонує, показує, реалізує готові до споживання безалкогольні, слабоалкогольні напої, пиво, фруктові та мінеральні води, соки, кондитерські вироби, закуски, страви. Оформляє вітрини та прилавки, утримує їх у належному стані.
бармен	1 400	приготування напоїв, коктейлів, прибирання робочого місця, матеріальна відповідальність за товар та посуд
бармен	1 248	робота бармен-офіціанта в кафе кавказької кухні
вантажник	2 100	здійснення завантаження та розвантаження товарів, перенесення вантажів вагою понад 50кг
вантажник	1 800	навантаження та розвантаження товарів алкогольної групи. Комплектування та складання товарів у вантажівку.
вантажник	2 000	Здійснює всі вантажно-розвантажувальні роботи та переміщення товарів (макаронні вироби), забезпечує своєчасну подачу товарів.
Виконавець художньо-оформлювальних робіт	4 600	Виконувати художній розпис на стінах, художня ліпка на стінах, моделювання.
Випалювач стінових та в'язучих матеріалів	2 000	робота з комп'ютером, контроль за випалом цегли в тунельній печі, за пальниками з газом
військовослужбовець	2 600	проходження військової служби за контрактом
водій автотранспортних засобів	1 218	Робота на автомобілі "Вольво" (бензовоз), перевезення по Україні.
водій автотранспортних засобів	1 250	водій далекобійник, автомобіль вантажний з напівприцепом у міжміському та міжнародному сполученні,нагляд технічний за автомобілем
водій навантажувача	1 500	водій автонавантажувача "Бобкат"
водій навантажувача	2 000	транспортування піддонів з цеглою від поста вивантаження на склад готової продукції, проведення ремонтних робіт навантажувача
водій тролейбуса	2 300	перевезення пасажирів громадським транспортом- тролейбусом "Богдан", "ЗІУ", "ЮМЗ"
вчитель середнього навчально-виховного закладу	609	Вчитель англійської мови
вчитель середнього навчально-виховного закладу	1 230	робота в школі вчителем інформатики,
вчитель-реабілітолог	1 861	на тимчасове робоче місце- на час декрету,за спеціальністю-логопед, дефектолог, корекційний педагог,робота з дітьми особливих потреб
Газозварник	1 300	Виконує газове зварювання простих деталей, вузлів і конструкцій з вуглецевої сталі в нижньому та верхньому положеннях зварного шва.
Газозварник	3 000	монтаж газопроводів та заварювання труб
головний бухгалтер	3 264	досвід роботи в бюджетній сфері,ведення податкової звітності,облік основних засобів
головний енергетик	3 000	контроль і організація роботи електрообладнання заводу
готувач розчинів та мас	1 800	приготування глиняної маси для виготовлення цегли-сирцю, робота з механічним обладнанням
двірник	700	підтримання чистоти на території підприємства
двірник	1 460	прибирання прибудинкової території
двірник	1 218	прибирання території від сміття

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
дезінфектор	1 218	виконує роботи по обслуговуванню басейну, дозує кількість дезрозчину для очищення води згідно таблиці
Друкар офсетного плоского друкування	3 000	виконувати роботи по приладці і друкуванню газет,отримувати пробний відтиск, налаштовувати фальцапарат, досвід роботи в поліграфічному виробництві
експедитор	1 370	навантажувально-розвантажувальні роботи, супроводження товару до місця доставки, матеріальна відповідальність
електрик дільниці	1 218	на 0,5 ставки.Потребує виконання робіт із забезпечення справного стану і надійної роботи пристроїв та електроустаткування.
Електрогазозварник	2 500	газозварювальні роботи середньої складності деталей. Різання і підготовку деталей, листів металу для зварювання, зварювання вузлів конструкцій
Електрогазозварник	3 500	зварювання і розрізка металевих конструкцій, знання різака "Донмет", зварювального обладнання
Електрогазозварник	1 300	Зварювання труб для систем опалення та водогонів виконання поздовжніх, потолоних, поперечних швів
Електрогазозварник	1 250	ручне напівавтоматичне,автоматичне зварювання деталей,апаратів,конструкцій транспортних засобів
електрозварник на автоматичних та напів-автоматичних машинах	2 000	проведення зварювальних робіт в кузовному цеху
Електрозварник ручного зварювання	2 000	Зварювання конструкцій та трубопроводів (компресорна підтанція) виконує ручне, дугове, кисневе різання, зварює відповідальні конструкції в блочному виконанні у всіх просторових положеннях зварювального шва
електромонтажник-налагоджувальник	1 400	виконання робіт з монтажу та демонтажу проводок та мереж, знання електричних схем, типів проводів та кабелю,типів дрібних конструкцій
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 000	ремонт і обслуговування електроустаткування, відповідальний за електрогосподарство, робота з документацією, частково робота на висоті, наявність 4-5 групи електробезпеки
електромонтер контактної мережі	2 200	ремонт та обслуговування контактної мережі тролейбуса "Богдан", "ЮМЗ", "ЗІУ", ремонт та обслуговування кабельних ліній
Журналіст	4 500	Журналіст -Збір інформації , написання заміток, репортажів, аналітичних статей, інтерв'ю, фотографування, виконання інших редакційних доручень. Вміння працювати в команді, комунікабельність, володіння технічними засобами ЗМІ. На співбесіду домовлятися попередньо за тел.0501834306 (можливе стажування)
забивач худоби	2 000	забий великої рогатої худоби з використанням току, в роботі використовуються спецодяг, ножі.
завантажувач-вивантажувач печей	1 800	заштовхування та вивантаження пічних вагонеток за допомогою механічного штовхача(робота на механічному обладнанні)
зварник пластмас	3 000	зварювання деталей пластмас
Інженер-будівельник	2 000	нагляд за виконанням будівельно-монтажних робіт, поточний,капітальний ремонт аптечних приміщень, складів фармацевтичних засобів
інженер-конструктор	1 350	знання спеціалізованих програм AutoCad, Lira, Monopax; розробка конструкторської документації
інженер-програміст	1 300	знання основ бухгалтерського обліку, робота з програмою 1.С Бухгалтерія 8.0
комірник	2 500	Обов'язки комірника-експедитора
комплектувальник товарів	2 100	вибір товару по накладних, комплектування партій товарно-матеріальних цінностей за заявками клієнтів, оформлення замовлень
кондитер	2 000	знання рецептури й режиму виготовлення тортів,тістечок з обов'язковим досвідом роботи
контролер целюлозно-паперового виробництва	1 500	здійснення контролю якості та оцінювання якості готової продукції (картону), оформлення документації по результатах контролю

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
кухар	1 800	приготування їжі, вміння естетичного подання страв, знання калькуляції, ведення первинних документів
кухар	609	приготування перших та других страв, знання технології приготування страв, правил подачі страв, дотримання техніки безпеки
кухар	1 218	Приготування перших та других страв. Обслуговування відвідувачів їдальні.
кухар	1 600	швидко та якісне виготовлення сушив відповідно до технології, дотримання правил подачі, швидкість та професійність; знання калькуляції
кухонний робітник	1 218	миття посуду, прибирання їдальні
кухонний робітник	1 300	первинна обробка продуктів для приготування страв, приготування перших, других страв та салатів
лаборант-металограф	2 500	поведення металографічних досліджень, вміння готувати зразки для металографічних досліджень
лікар-терапевт	2 003	Огляд перед допуском донорів до здачі крові, ведення лікарської документації
ліпник скульптурного виробництва	4 500	вміє малювати та ліпити,можливе стажування
майстер дільниці	2 700	майстер ремонтної дільниці, контроль за виконанням робіт поточного ремонту житлового фонду
машиніст крана (кранівник)	1 300	Керування краном на пневмоколісному з усіма видами змінного устаткування під час робіт (навантаження, розвантаження).
Машиніст крана автомобільного	1 300	Керування автокраном з усіма видами змінного устаткування під час робіт (навантаження, розвантаження). стаж роботи від 3-х років
машиніст папероробної (картоноробної) машини (сіткар)	2 300	ремонт та обслуговування картонно-паперової машини
машиніст-кранівник	1 300	машиніст баштового крана, вантажно-розвантажувальні роботи на крані
Менеджер (управитель) в оптовій торгівлі	1 300	спілкування з клієнтами, знання спецодягу та спецвзуття. Досвід роботи в галузі оптових продаж.
механік	3 000	ремонт с/г техніки, мотоблоків
мийник посуду	1 230	Миття посуду в шкільній їдальні.
модельник гіпсових моделей	5 600	знає свою роботу бездоганно ,є майстром по гіпсокардону,вміє будувати конструкції з гіпсокардону
Монтажник гіпсокартонних конструкцій	7 500	майстер з монтажу гіпсокартону, монтаж гіпсокартонових конструкцій
налагоджувальник устаткування у виробництві стінових та в'язучих матеріалів	2 000	наладка, ремонт технологічного устаткування в відділенні формовки цегли-сирцю
обвалювальник м'яса	1 270	Вміння розробляти туши яловичини, свинини, обвалка передніх і задніх частин туш, вирізування м'яса за допомогою різних видів ножів
оброблювач риби	1 310	Переробка риби, виготовлення продукції з риби.
оператор верстатів з програмним керуванням	2 250	внесення даних в ПК (виготовлення деталей з металу); принципи роботи механізмів та деталей.Дотримання технологічної та трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку
оператор пульта керування	1 400	контроль за роботою крокуючого підйомника з цеглою-сирцем та за проходженням рамок з цеглою по транспортній стрічці
офіціант	1 350	обслуговування клієнтів, розрахунок клієнтів, прибирання залу
продавець продовольчих товарів	1 218	Продаж кондитерських виробів в магазині
продавець продовольчих товарів	1 400	продаж продуктів харчування в магазині , знання асортименту товарів. Попередньо телефонувати.
продавець продовольчих товарів	1 500,00	швидко і тактовно проводить розрахунки з покупцями за придбані товари, здійснює викладку товарів на полицях в прикасовій зоні,здійснює облік грошових знаків у порядку і строки,встановлені законодавством про касову дисципліну,

Крім того є багато інших вакансій,
за додатковою інформацією звертатися за адресою:
м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

MERIDIAN CZERNOWITZ
МІЖНАРОДНА ЛІТЕРАТУРНА
КОРПОРАЦІЯ

СЕРГІЙ ЖАДАН СОБАКИ В КОСМОСІ

З НОВИМ АЛЬБОМОМ-КНИЖКОЮ
"БИЙСЯ ЗА НЕЇ"

ЛУЦЬК 14.09

17:00 - ЧИТАННЯ (КЛУБ "СУЧАСНИК")
ВУЛ. КОНЯКІНА, 14

20:00 - КОНЦЕРТ ("МАЙДАН")
ВУЛ. БОЙКА, 2

ЗА КВИТКАМИ ЗВЕРТАТИСЯ (098) 630 58 12; (099) 618 59 43

ВИВЧЕННЯ
ПОЛЬСЬКОЇ
МОВИ

Товариство польської культури на Волині
ім. Еви Фелінської
оголошує набір учнів до суботньо-недільної школи
на 2014-2015 н.р.
для вивчення польської мови.

Початок занять – 1 жовтня 2014 року.
Запис до школи розпочнеться
1 вересня 2014 року.
Зацікавлених просимо телефонувати
за номером 72 54 99
з понеділка до п'ятниці від 12.00 до 15.00 год.

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2014 r.» Za pośrednictwem Fundacji „Wolność i Demokracja”

Monitor Wołyński

Założyciel/Zasnovnik - Валентин ВАКОЛЮК
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧІК
Marjana PECZENIUK/Мар'яна ПЕЧЕНЮК

Redaktor naczelny: Walenty WAKOLUK
Korekta: Jadwiga DEMCZUK
Redaktor techniczny: Marjana PECZENIUK
Redaktor odpowiedzialny: Aleksander SWICA
Tłumaczenia: Switłana PYZA,
Natalia DENYSIUK

Główny redaktor: Валентин ВАКОЛЮК
Літературний редактор: Ядвіґа ДЕМЧУК
Технічний редактор: Мар'яна ПЕЧЕНЮК
Відповідальний редактор: Олександр СВИЦА
Переклад: Світлана ПИЗА,
Наталія ДЕНИСЮК

Адреса редакції:
43025 Луцьк, вул. Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідчення про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 г.
Тираж: 6000. Замовлення: 1615
Друк - Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А 3